

SKUPAJ PIŠEMO ZGODBE NAJLEPŠEGA MESTA

NEŽA KLANČAR
KOMAJ ČAKAM,
DA SKOČIM V BAZEN
NA NOVI ILIRIJI

Ljubljana

MEDTEM KO ŽE ODŠTEVAMO DNEVE DO ZAČETKA LETOŠNJIH OLIMPIJSKIH IGER, SMO NA KONGRESNEM TRGU PRIČAKALI NOGOMETAŠE, ZA KATERE SMO OGNJEVITO NAVIJALI TUDI NA POGAČARJEVEM TRGU. SPOZNAVALI SMO SOVE IN ODKRIVALI VSE MOGOČE ILIRIJE. OTROCI PA SO NAM POVEDALI, KATERE KNJIGE NAJ PREBEREMO TO POLETJE.

O ČEM PIŠEMO TOKRAT

Svet se vrti okoli hrane in nogometa. Pogačarjev trg so začasno zasedli ljubitelji najpomembnejše postranske stvari na svetu, ki so s svojim športnim navijanjem pred velikim zaslonom bodrili našo reprezentanco na tekmah evropskega prvenstva v nogometu in jo srčno sprejeli na Kongresnem trgu po več kot uspešnem nastopu. V Ljubljani je šport dosegljiv vsakomur, ki želi z gibanjem ohranjati vitalnost. Boljše pogoje za trening bo z novim Plavalnim centrom Ilirija imela tudi naša uspešna plavalka Neža Klančar. Poleg zdravega telesa pa je pomemben tudi zdrav duh. V Mestni knjižnici Ljubljana ga spodbujajo s poletavci in najpoletavci, ki otroke in mlade nagrajujejo za počitniško branje. To lahko skupaj s starši počnejo v Knjižnici pod krošnjami, ki letos praznuje 20 let, odkar so v parku Tivoli in na trnovski plaži razpostavili zabojčke s knjigami in mimoidoče povabili k branju v senci. Tudi po knjigah smo pobrskali, da bi izvedeli, zakaj se toliko reči v Ljubljani imenuje Ilirija. Lačni smo se odpravili pokusit dobrote z degustacijskega menija na Odprti kuhni in hrustljave žabje krake v gostilni Pri Žabarju. S folklorno skupino ŽKUD Tine Rožanc smo se zavrteli po parketu, zvečer pa uživali na že 65. Jazz festivalu Ljubljana. Ko so nas začeli pikati komarji, smo šli domov spat, nočno izmeno pa so prevzele sove, s katerimi si delimo naše mesto.

22

28

34

Ljubljana

julij 2024

Izdajatelj

Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1

Zanj

župan Zoran Jankovič

Uredniški odbor

Marjan Sedmak (predsednik), Manuela Ela Piškur (podpredsednica), Maruša Babnik, dr. Tina Bregant, Boštjan Koritnik

Odgovorni urednik

Nenad Senič

Pomočnica odgovornega urednika
Nina Kožar

Oblikovna zasnova
Špela Pfeifer

Izvedbeno oblikovanje
Maja Petrovič

Foto na naslovnici
Jernej Lasič

Tisk
Salomon, d. o. o.

Naklada
132.972 izvodov

Predloge, pohvale, kritike ali le pozdrave pošljite na:
revija.ljubljana@ljubljana.si

Glasilo Ljubljana
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

ISSN 1318-797x

ANJA ŽITNIK

soustanoviteljica medgeneracijskega društva Tromostovje in prejemnica državnega priznanja za prostovoljstvo

Zacvetimo lahko le v solidarni družbi

Z mislijo na solidarnost in medgeneracijsko sodelovanje smo skupaj z drugimi voditelji skupin v Ljubljani pred dobrim desetletjem ustanovili Medgeneracijsko društvo Tromostovje. Ukvarjamo se z vodenjem skupin starejših za samopomoč. Tovrstne skupine sicer v Sloveniji obstajajo že 37 let, trenutno je vanje vključenih 4120 starejših ljudi. Pogovorne skupine vodi 731 prostovoljcev, ki so se prek Zveze društev za socialno gerontologijo Slovenije za to prostovoljsko nalogo usposabljali eno leto. V Ljubljani se tako povezuje 318 članov z 31 voditelji, kar je malo, a hkrati tudi veliko. Šteje vsak posameznik, ki vsak teden znova s pričakovanjem pride na srečanje, potem pa srečen, pomirjen in z veseljem v srcu odide iz pogovorne skupine.

Za starejše ljudi v pogovornih skupinah ustvarjamo varno okolje, se podpiramo, ponujamo razumevanje, skrbimo za ohranjanje dobrega počutja in krepitev zdravja ter za medgeneracijsko povezanost. Naše praviloma vsakotedensko druženje nadgradimo s strokovnimi srečanji, izleti, medgeneracijskimi tabori in skupnim veseljem. Gre torej za obliko medgeneracijske solidarnosti. Članom v nekem smislu ponujamo nadomestno družino, okolje, kjer se enakovredno pogovarjamo o različnih temah. Skrbimo za vključenost vseh in vsakega, tako da se vsi dobro počutimo. Socialna vključenost je po našem mnenju ena temeljnih podmen za dobro počutje

in dostojno življenje, vključno z osebnim dostojanstvom, tudi v starosti.

Voditelji vsak teden porabimo dve do štiri ure za pripravo in vodenje skupin. Vodenje skupin nas nenehno bogati in z vsakega srečanja odhajamo napolnjeni s toplino in novimi spoznanji. Voditelji smo postali iz različnih razlogov, vsem pa sta skupna veselje do dela z ljudmi in občutek za solidarnost. Človek lahko zacveti le v solidarni družbi in najde svoje mesto v tem spreminjajočem se svetu. Družba se nenehno spreminja, zato so solidarnost, medgeneracijsko povezovanje in sožitje ključne vrednote, ki gradijo močne in povezane skupnosti. Ustvarjamo prihodnost za vse generacije ter tako izboljšujemo kakovost življenja za vse.

Želimo si več solidarnosti za vse ne glede na starost, socialni položaj ali kulturno ozadje. Sprehodimo se skupaj v dobrih in slabih časih, delimo bremena drug drugega in se podpirajmo. S spodbujanjem gradimo močnejšo, še bolj povezano Ljubljano in Slovenijo, kjer se vsak počuti vključenega, podprtega in cenjenega.

V Medgeneracijsko društvo Tromostovje vabimo ljudi dobre volje vseh generacij, ki bi pomagali širiti in graditi mrežo pogovornih skupin po vseh četrtinah skupnosti Ljubljane in okolice. Tako bi še več starejših, predvsem osamljenih in ovdovelih, povezali v pogovorne skupine. V pogovornih skupinah bomo tako na domišljen in strokovno podprt način zagotovili sebi in ljudem okoli nas občutek, da nismo sami in da nam je skupaj lepo.

Nepremično premoženje Mestne občine Ljubljana

Pri razpolaganju z nepremičnim premoženjem in njegovem upravljanju je treba ravnati v skladu z veljavno zakonodajo, ki ureja to področje, ter v skladu z načeli ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. MOL vsem zainteresiranim omogoča vpogled v načrtovane prodaje in oddaje nepremičnin, ki so v njeni lasti, in sicer prek spletne aplikacije Nepremičnine MOL (ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/nepremicnine-mol), kjer je tudi v celoti opisano ravnanje z nepremičnim premoženjem. DDV ni vključen v ceno.

PRODAJA POSLOVNEGA PROSTORA

Prostori v stavbi št. 1725-466 na Resljevi cesti 14, in sicer v 2., 3., 5., 6., 7. in 8. etaži, v skupni izmeri 1250,11 m²
Izključna cena: 2.260.000 €

Poslovni prostor s pripadajočo kletjo na Gosposvetski cesti 1 v 1. nadstropju v skupni izmeri 170 m² (ID oznaka 1725-323-12), potreben celovite prenove
Izključna cena: 680.000 €

PRODAJA ZUNANJIH DRVARNIC

Zunanja drvarnica velikosti 3,6 m² (ID oznaka 2679-1012-12) na Tržaški cesti 27
Izključna cena: 2160 €

Zunanja drvarnica velikosti 3,9 m² (ID oznaka 2679-1012-13) na Tržaški cesti 27
Izključna cena: 2340 €

PRODAJA VEČ KLETI

Klet velikosti 9,9 m² (ID oznaka 1725-593-31) v Vošnjakovi ulici 4a
Izključna cena: 11.880 €

Klet velikosti 6,3 m² (ID oznaka 1725-593-33) v Vošnjakovi ulici 4a
Izključna cena: 7560 €

Klet velikosti 2,7 m² (ID oznaka 1725-593-39) v Vošnjakovi ulici 4a
Izključna cena: 3240 €

Klet velikosti 7 m² (ID oznaka 1725-593-28) v Vošnjakovi ulici 4b
Izključna cena: 8400 €

Klet velikosti 9,9 m² (ID oznaka 1725-593-37) v Vošnjakovi ulici 4b
Izključna cena: 11.880 €

Cena ne vključuje dvo odstotnega davka na promet nepremičnin, ki ga plača kupec.

Imaš inovativno idejo?
Prikluči se projektu
PONI LUR in jo uresniči!

Projekt ti ponuja:

- 4-mesečno redno zaposlitev
- podjetniška usposabljanja
- mentorstvo in pomoč pri razvoju ideje
- možnost individualnih izobraževanj

Razpis najdeš na
www.rralur.si.
Prijavi se do
5. avgusta 2024.

United Buddy Bears Umetnost strpnosti The Art of Tolerance

BUDDY BEAR
IŠČE NOV DOM

shop.buddy-bear.com/shop/de/e-auction-offer

SPLETNA DRAŽBA
Za oddajo ponudbe lahko uporabite QR-kodo.

Slovenski medved ptujskega umetnika **Marjana Kekca - Ogradnega**, ki je v sklopu razstave United Buddy Bears od leta 2003 potoval po svetu in bil del 34 razstav na petih celinah, v Ljubljani zaključuje svojo svetovno turnejo. Skulptura medveda je razstavljena v ljubljanski Mestni hiši na Mestnem trgu 1, kjer bo domovala vse do zaključka spletne dražbe. Prevoz skulpture na izbrani naslov dražitelja znotraj Slovenije bodo zagotovili organizatorji razstave United Buddy Bears, Umetnost strpnosti v Ljubljani.

Spletna dražba starega slovenskega medveda bo potekala do vključno 17. julija 2024 do 14. ure, izkupiček bo šel v dobrodelne namene.

Sredstva bo prejela nevladna humanitarna organizacija Zveza prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje.

Spoštovane krvodajalke, spoštovani krvodajalci mesta Ljubljana!

Vljudno vas vabimo, da darujete kri za zdravje in življenje soljudi. Pokličite 051/389 270, 051/671 147 ali 030/716 796 in se naročite na odvzem. Krvodajalske akcije bodo 12., 19. in 26. julija ter 2. avgusta 2024 na Zavodu RS za transfuzijsko medicino v Šljajmerjevi ulici 6. Več informacij na ztm.si.

Hvala, ker darujete kri za življenje.

Rdeči križ Slovenije - Območno združenje Ljubljana

Spoštovane Ljubljančanke, spoštovani Ljubljančani!

Z odločitvijo o darovanju organov in tkiv lahko rešite mnogo življenj, a morate o tem humanem dejanju po smrti razmišljati za časa življenja in v krogu najbližjih. Za darovanje organov in tkiv po svoji smrti se lahko odloči tudi mladoletna oseba po dopolnjenem 15. letu starosti. Pristopno izjavo za darovanje organov in tkiv lahko izpolnite na spletnem mestu e-uprava.gov.si (z elektronskim podpisom) ali pri pooblaščenih osebah na RKS - Območnem združenju Ljubljana na Tržaški cesti 132, in sicer po predhodnem dogovoru na telefonski številki 01/62 07 290 in 040/943 937 ali s sporočilom, poslanim na e-naslov kaplja@rdcikrizljubljana.si. Izpolnjena pristopna izjava se posreduje zavodu Slovenija-transplant, ki vas nato vpiše v register darovalcev organov in tkiv po smrti.

Zapisniki in magnetogramski zapisi sej Mestnega sveta MOL so objavljeni v rubriki Seje Mestnega sveta na ljubljana.si.

Nogomet v srcu mesta

NINA KOŽAR

Skoraj vsak Ljubljančan ima doma svoj televizor in kavč, ampak najlepši trenutki v življenju so tisočkrat lepši, če jih doživljamo skupaj. To so dokazali nogometni navdušenci na Pogačarjevem trgu, ki so pred velikim zaslonom v en glas bodrili slovensko reprezentanco, ko si je na evropskem prvenstvu v nogometu utirala pot do zvezd. Tako športno, kot so igrali naši fantje, so navijali tudi njihovi srčni navijači, vsi skupaj pa smo lahko izjemno navdušeni nad rezultatom, ki ga je Slovenija dosegla v Nemčiji. Gremo naprej! Do 14. julija, ko bo prvenstva konec, si bomo skupaj ogledali še pomembne zaključne tekme. Vabljeni na druženje.

Šport z dobrim namenom

NINA KOŽAR

Vsak gol je pomemben. Pa naj ob gromkem navijanju gledalcev na stadionih in pred televizijskimi ekrani zatrese mrežo na evropskem prvenstvu v nogometu ali pa ob spodbujanju družinskih članov in sosedov prinese točko eni od ekip na dvorišču Osnovne šole Vič na Abramovi ulici 26, kjer so se odvijale Športne igre Četrtna skupnosti Rožnik. Poleg malega nogometa so prijateljske, a kljub temu resne tekme potekale še v odbojki na mivki, balinanju in pikadu, zvečer pa so udeleženci športne uspehe skupaj proslavili na veselici Prostovoljnega gasilskega društva Vič. Zmagala je skupnost, ki bo z denarjem od zbranih prijavnin obnovila šolsko igrišče.

Iskre v studiu s porcelanom

NINA KOŽAR

»Zelo smo sproščeni. Nismo klasični oblikovalci, raje se igramo kot otroci. Pomembno nam je, da se imamo fino, potem pa iskri trenutki pridejo kar sami,« ustvarjalno vzdušje v Juha studiu keramike opiše njegova ustanoviteljica Bojana Ristevski Mlaker, ki sta se ji kasneje pridružila še Miha Perne in Julija Draškoci Ropret. Kadar se v studiu na Resljevi 10 še posebej iskri, se jim pridružijo še drugi ustvarjalci s hiperaktivno domišljijo. Čudovite ilustrirane skodelice, vaze, ki spominjajo na divje gozdne jase, nakit iz porcelana in številne druge izdelke daleč zunaj meja oblikovanja keramike si oglejte v njihovi izložbi, nato pa le vstopite in izberite nekaj zase.

Sladoled iz avtomata

NINA KOŽAR

Morda se še spominjate trgovine Bonboniera na Slovenski cesti zraven hotela Slon. Poleti si tam blagajničarki podal bankovec, ona pa ti je dala žeton za sladoled, na katerem je bil upodobljen velik pisan B. Potem je stopila izza pulta in te pospremila do avtomata, kjer si žeton položil nazaj v njeno odprto dlan. Vstavila ga je v avtomat, pridržala kornet, potegnila za ročko in natočila slasten sladoled. Bonboniere na Slovenski ni več, imamo pa Domačo peko na Igriški ulici 3, kjer se ob lepem vremenu lahko posladkate s točenim sladoledom z okusom čokolade, vanilje ali borovnice. Vsak dan je svež in pripravljen iz naravnih sestavin, da se ga boste z veseljem še dolgo spominjali.

Mesto se razvija s turizmom

Ljubljana se je v zadnjih letih razvila v turistični dragulj. Slikovito mestno jedro, arhitekturne znamenitosti, živahno dogajanje na trgih in ulicah ter gostinsko-hotelirska ponudba na visoki ravni privabljajo obiskovalce z vsega sveta. Toda turizem za Ljubljano ne pomeni le sezonskega obiska tujih gostov.

LANA NATEK

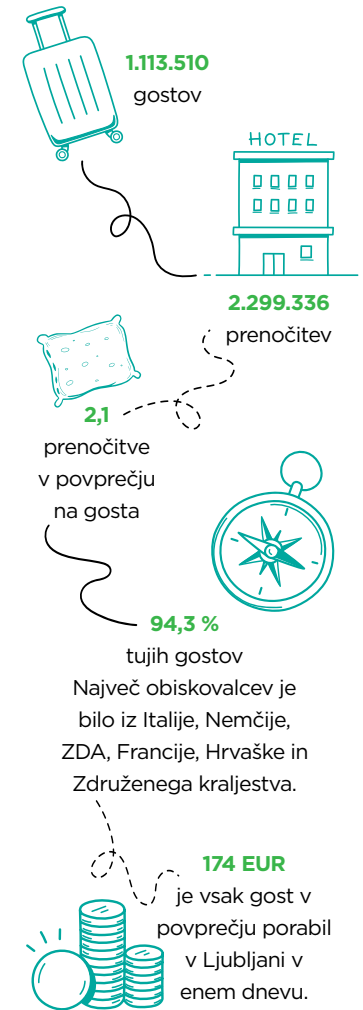
Ko govorimo o turizmu, je prva misel pogosto množica obiskovalcev z vsega sveta, ki se sprehajajo po Tromostovju ali občudujejo Ljubljanski grad. A meščankam in meščanom turizem prinaša veliko pomembnih koristi, ki tako ali drugače plemenitijo mesto. Prva med njimi so gotovo delovna mesta. Od natakarejev v ljubkih kavarnah na Petkovškovem nabrežju, in vodnic, ki razkrivajo pozabljene skrivnosti mestnih ulic, do hotelskega osebja, ki skrbi za udobje

gostov – turizem zagotavlja zaposlitev številnim Ljubljančanom. Delovna mesta niso le priložnost za zaslužek, ampak tudi vir ponosa in zadovoljstva vseh, ki na ta način lahko svetu pokažejo svoje mesto.

Po besedah Branke Gradišar, višje svetovalke področja za odnose z javnostmi pri Turizmu Ljubljana, turizem poleg večje mednarodne prepoznavnosti prinaša tudi konkretne finančne koristi. Lani je samo priliv iz turistične takse MOL prinesel 5.072.123 evrov,

Turizem v Ljubljani leta 2023

s katerimi smo lahko denarno podprli številne razvojne projekte. Turizem podpira širok spekter aktivnosti, vključno z urejanjem zelenih površin, izboljševanjem infrastrukture, odstranjevanjem grafitov in organizacijo kulturnih dogodkov. Vse to prispeva k ohranjanju identitete mesta in izboljšanju kakovosti življenja prebivalcev.

Razvoj turizma pozitivno vpliva na lokalno gospodarstvo s spodbujanjem novih podjetniških idej in oživljanjem degradiranih območij. Neposredno koristi gostinstvu, hotelirstvu, kulturnim institucijam, lokalnim turističnim vodnikom, turističnim agencijam in domačim obrtnikom. »Projekti, kot so kreativne rokodelske delavnice in kulinarčna

Zeleno in prijazno mesto

10. mesto med najprijaznejšimi mesti v Evropi po izboru revije Condé Nast Traveler. Leta 2022 so popotniki z vsega sveta Ljubljano izbrali za najboljšo turistično destinacijo v Evropi. Mesto se je lani že devetič uvrstilo na seznam trajnostnih turističnih destinacij »Green Destinations Top 100 Stories«.

NI ŠE KONEC. OBRNITE STRAN!

doživetja na ljubljanski tržnici, krepijo sodelovanje med lokalnimi ponudniki in obiskovalci ter ohranjajo tradicionalne obrti. Z lokalnimi obrtniki sodelujemo pri razvoju butičnih doživetij, prek katerih obiskovalci spoznajo lokalno kulturo in zgodovino, hkrati pa prispevajo k trajnostnemu razvoju,« nam še pojasni sogovornica.

Zaradi turizma je naše mesto živahnejše in pestrejše. V njem srečujemo ljudi iz različnih kultur, ki nam dajejo navdih za nove ideje, običaje in poglede na svet. To prispeva k bolj odprti in povezani skupnosti, ustvarja pa tudi edinstveno mestno vzdušje. Obiskovalci se radi vračajo v Ljubljano, ker občutijo toplino in prijaznost prebivalcev. Mesto je zaradi svojih znamenitosti, živahnega kulturnega dogajanja in gostoljubnosti meščanov postalo priljubljena turistična destinacija. To pa ne prinaša le več obiskovalcev, ampak tudi krepí ugled mesta na mednarodnem prizorišču.

Ljubljana s podporo turizma postaja lepša, bolj zelena in bolj povezana. Turizem nam omogoča tudi ohranjanje kulturne dediščine in spodbuja trajnostni razvoj. Mesto je dovolj veliko, da meščani in obiskovalci lahko skupaj uživamo v živahnem utripu njegovih ulic, bogatem kulturnem življenju in njegovih čudovitih zelenih površinah.

MARKO DRPIĆ
vodja delavnice
tradicionalnega tiska
TipoRenesansa

»Finančne koristi je čutiti predvsem tri oziroma štiri mesece v poletnem času. A kar zares šteje, so lepe zgodbe, ki se me vedno znova dotaknejo. Kreativni ustvarjalci imamo od turizma veliko koristi, ki niso zgolj finančne. Obiskovalci delavnice prihajajo iz vseh držav sveta in se tudi radi vračajo, saj jih naše delo navdihuje. Vpliv, ki mi največ pomeni, sega zunaj finančnih in lokalnih okvirjev in je merljiv predvsem v izkušnjah, zgodbah ter spominih.«

Finančna podpora za lažjo pot do cilja

Resda smo sredi poletja in večina mladih uživa na počitnicah, a še prehitro bosta tu jesen ter začetek novega šolskega in študijskega leta. Na MOL bodo tudi letos mladim namenili štipendije za nadarjene, že drugo leto zapored pa bodo razpisali tudi kadrovske štipendije.

KAJA BENKO

Štipendije za nadarjene bodo letos razpisali že 26. leto zapored, zato naj najprej spomnimo na lansko novost – kadrovske štipendije, s katerimi se na MOL celostno odzivajo na zaposlitvene potrebe na različnih področjih delovanja. Lani so podelili sedem kadrovskih štipendij; prejemale jih študenti medicine, farmacije, arhitekture in urbanizma ter dijaki, ki se izobražujejo za elektrotehniko.

Letos želijo podeliti 20 štipendij. Namenjene bodo študentom medicine, farmacije, prostorskega načrtovanja, arhitekture, gradbeništva, varstvoslovja ter prava in uprave. Med dijaki pa želijo podpreti bodoče bolničarje negovalce ter računalniške in strojne tehnike.

Medtem ko so štipendije za nadarjene namenjene samo mladim, ki živijo v Ljubljani, se za kadrovske štipendije lahko prijavijo vsi državljani Slovenije, ki izpolnjujejo pogoje. Glavne prednosti kadrovskih štipendij so zagotovo finančna podpora, združljivost s Zoisovo in državno štipendijo ter zagotovljena varna zaposlitev po končanju

šolanja. Štipendiste bo zaposlitev čakala v Zdravstvenem domu Ljubljana, Lekarne Ljubljana, Zavodu za oskrbo na domu Ljubljana, Javnem zavodu Šport Ljubljana ter v Mestni upravi MOL.

Mladi Ljubljančanke in Ljubljančani, ki dosegajo nadpovprečne rezultate v šoli in pri obšolskih dejavnostih, pa se lahko prijavijo na razpis za štipendije MOL za nadarjene. Na MOL so doslej finančno podprli že 1914 dijakov in študentov, za štipendije pa namenili več kot 10,6 milijona evrov. Vsako šolsko leto podelijo 90 štipendij, ki jih namenijo dijakom ter študentom dodiplomskega, enovitega magistrskega in podiplomskega študija v Sloveniji in tujini.

Večina nekdanjih štipendistov MOL danes dosega izjemne uspehe na najrazličnejših področjih. Na glasbenem blesti Anže Rozman, na odrskih deskah igralke Ana Urbanc, Ajda Smrekar, Diana Kolenc in Gaja Filač. Štipendijo za nadarjene je prejela boksarka Ema Kozin, med trenutnimi štipendisti je tudi karateistka Zala Maria Žibret. Na področju medicine ste zagotovo že slišali za specialista infektologije

ROK ZA PRIJAVO

Kadrovske štipendije

16. september 2024 (dijaki)
15. oktober 2024 (študenti)

Štipendije za nadarjene

5. september 2024 (dijaki)
4. oktober 2024 (študenti)

VIŠINA ŠTIPENDIJ

Kadrovske štipendije

dijaki: 180 evrov mesečno
študenti: 250 evrov mesečno
študenti medicine: 450 evrov mesečno

Štipendije za nadarjene

dijaki: 150 evrov mesečno
študenti, ki študirajo v Sloveniji:
200 evrov mesečno
študenti, ki se izobražujejo
v tujini: 450 evrov mesečno

Davidu Zupančiča, ki uspešno združuje medicinsko in pisateljsko kariero. Omenimo še dr. Damjana Kukovca, sodnika na Splošnem sodišču Evropske unije v Luksemburgu, ter Jana Forsthuberja in Jureta Pompeta, ki gradita izjemni podjetniški zgodbi.

To je zgolj peščica uspešnih mladih Ljubljančanov, ki so s trdim delom, predanostjo, pa tudi s podporo MOL dosegli svoje cilje in gradijo uspešno kariero. Zakaj se jim ne bi pridružili tudi vi? Preverite razpisne pogoje in se prijavite na razpis za kadrovske štipendije ali za štipendije za nadarjene. Morda bomo čez nekaj let na tem mestu lahko poročali ravno o vaših dosežkih.

Razpisa za kadrovske štipendije in štipendije za nadarjene MOL bosta predvidoma sredi julija objavljena na spletni strani ljubljana.si.

Srce bije

P

KAJA BENKO

rvi julij je bil res poseben dan. V zraku je bila napetost in namesto vremena smo se pogovarjali o nogometu. Tudi tisti, ki sicer nimamo pojma in smo do evropskega prvenstva slišali le za Jana Oblaka in mogoče še za Timija Maxa Elšnika in Benjamina Šeška, smo modrovali, kako se bo iztekla tekma s favoriziranimi Portugalci. Stavili smo na neodločen rezultat, pa so nas hitro poučili, da se tekma lahko konča le z zmago ali porazom. Pa še marsičesa o nogometnih pravilih smo se naučili ta dan. Tako se je vzdušje stopnjevalo vse do večera, ko se je tudi za nas, nevedneže in nepoznavalce, spremenilo vse. To je bil večer, ko je vsa Slovenija dihala

z našimi nogometaši na zelenici stadiona v Frankfurtu.

V Ljubljani smo navijali praktično na vsakem vogalu: na Pogačarjevem trgu, kjer je središče nogometnega dogajanja, pa pred zasloni v številnih lokalih po mestu, pri prijateljih in znancih ter tudi doma. Ta večer ni obstajalo nič drugega kot žoga ter bitka življenja slovenskih reprezentantov. Bilo je glasno, bilo je veselo, bilo je napeto, bile so solze – najprej Ronaldove, nato pa še malo tudi naše. Na koncu, ko je ponedeljek že pozdravljal torek, je bila v nas mešanica razočaranja in žalosti. A ju je hitro preglasil ponos zaradi poguma naših športnikov,

njihove predanosti, srčnosti in boja do zadnjega diha. To je bil večer, ko smo bili vsi kot eno, združeni v športu.

Prav imajo tisti, ki pravijo, da se v športu sprostitjo najmočnejša čustva, pa naj gre za zmago ali poraz. Znova se je tudi pokazalo, kako krut je lahko šport in kako poraz ni enak porazu. V navalu vseh teh čustev nihče ni mogel ostati ravnodušen. Kot že ničkolikokrat doslej se je pokazalo, da nas šport zares povezuje.

Noč je bila kratka, saj kdo bi lahko zaspal po takem norem večeru, nov dan pa se je začel z dobro novico: nogometaši prihajajo na Kongresni trg. In z drugo:

tam bo tudi Siddharta. Seveda moramo biti tam tudi mi.

Sredi popoldneva so mestne ulice začeli preplavljati navijači z vseh koncev Slovenije. Mladi in stari, družine, prijatelji so želeli od blizu videti nogometne junake, jim zaploskati, morda priti do avtograma, ujeti žogo ali kakšen kos njihove opreme. Odeti v slovenske zastave in z navijaškimi rekviziti so že okoli pete ure začeli stopnjevati pričakovanje. Kongresni trg se je začel polniti, Siddharta je še dvignila vzdušje in okoli sedme ure smo se že vsi spraševali, ali je letalo iz Frankfurta že pristalo. Je in kmalu smo jih dočakali. Drug za drugim so ob bučnem

navdušenju stopali na oder Kongresnega trga. Množica jih je nagradila s silovitim aplavzom in v tistih trenutkih je bilo vse, kot mora biti.

Navijači na Kongresnem trgu so znova pokazali svoje športno srce, še največje veselje pa je bilo opazovati številne otroke in mlade, ki so prišli pozdravit svoje idole. Zagotovo so jih spodbudili, da bodo tudi sami še bolj zagrizli v treninge, nogometni klubi se lahko nadejajo tudi večjega priliva mladih navdušencev in samo upamo lahko, da bomo čez leta na odru pozdravljali prav te otroke, ki bodo lahko povedali, da so v nogometni ekipi UEFA EURO 2024 imeli odličen zgled.

Neža Klančar odšteva dneve do odhoda na olimpijske igre, kjer se bo pomerila z najboljšimi svetovnimi plavalkami. Članica Plavalnega kluba Olimpija je v plavanje zaljubljena že od zgodnjega otroštva, ko je z babico in dedkom poletne dni preživljala v vodi.

KAJA BENKO

Kako se je začela vaša plavalna pot?

Že od majhnega imam rada vodo. Poleti me je deda skoraj vsak dan peljal na bazen, kjer sva se gledala pod vodo in se spuščala po toboganih, medtem pa nama je babi pripravljala malico in kosilo. Ne spomnim se natančno, kako se je vse začelo, ampak treningi so mi bili všeč, vsak dan sem hotela biti boljša, hitrejša. Vedno sem želela biti hitrejša od časov, ki nam jih je na treningu za cilj postavil trener, in še zdaj je tako.

Ko vse teče gladko, ni težko najti motivacije za treninge, kako pa je takrat, ko ne gre vse po pričakovanjih?

Takrat, ko ne gre, ni ravno fino. Motivacijo vedno najdem v končnem cilju, za katerega pa vem, da ga še nisem dosegla. Nisem še prišla do točke, ko bi lahko rekla: O, to je pa to. Še vedno v sebi čutim, da lahko plavam še bolje.

Cilj letošnje sezone je nastop na olimpijskih igrah, kajne?

Prvi cilj je bil odplavati normo za nastop. To sem že dosegla, kar pomeni, da odhajam v Pariz. Tam je cilj plavati še hitreje, najboljše, kar lahko. Imam še nekaj časa, da se pripravim, kljub težavam, ki jih imam trenutno z ramo, tudi bolezen, zaradi katere sem morala izpustiti evropsko prvenstvo, mi je pobrala nekaj moči. Ampak se ne dam in vem, da mi bo uspelo.

Od kdaj v vas tli želja, da bi nastopili na olimpijskih igrah?

Ko sem bila mlajša in sem po televiziji gledala plavalce na olimpijskih igrah, sem si mislila: »O, uau, kako so dobri!« Zdaj pa sem med njimi tudi jaz in je tako – uuuu. Spomnim se, da sem pri trinajstih letih razmišljala, da bi rada šla na olimpijske igre. Na mladinskih olimpijskih igrah sem osvojila dve bronasti medalji in presegla državni rekord Sare Isaković na 100 metrov prosto, kar je bilo zelo blizu olimpijski normi. Takrat sem začutila, da si tega res želim.

Vaš cilj je bil nastop v Tokiu 2020, a vam je ušel za le nekaj stotink sekunde.

Ja, to je bil moj cilj. Zdaj že veliko lažje govorim o tem kakor pred dvema letoma. Olimpijske igre sem zgrešila za samo devet stotink, a štiri leta kasneje sem še vedno tukaj. Trdo sem delala, da sem ujela normo, in zdaj je prišel čas zame.

Kako ste ob tako velikem razočaranju našli voljo za nadaljevanje kariere?

Še vedno sem imela željo uvrstiti se na olimpijske igre in tam doseči dober rezultat. Ne glede na to, da mi je bilo takrat res težko, sem vedela, da še ne bom končala kariere. Takrat sem imela s plavanjem nek »love-hate relationship«, ampak vseeno sem zjutraj vstala, šla na trening.

»NOBEN REZULTAT NE PRIDE KAR TAKO. TREBA JE DELATI.«

»MOTIVACIJO VEDNO NAJDEM V KONČNEM CILJU, ZA KATEREGA PA VEM, DA GA ŠE NISEM DOSEGLA.«

To ni bilo nekaj, kar sem si želela, nisem uživala. Ko pa sem spet preklopila nazaj v »želim si na trening«, je bilo vse veliko lažje.

In trdo delo se vam je obrestovalo. Že pozimi ste odplavali olimpijsko normo.

Normo na 50 metrov prosto sem odplavala na stotinko sekunde natančno. Najprej sem znova in znova preverjala, ali je to res, potem pa se mi je odvalil velik kamen od srca. Zares sem se tega zavedela šele, ko sem prišla na priprave v Avstralijo, kjer olimpijske igre cenijo povsem drugače kot tukaj. Takrat me je prešinilo, da zdaj sem pa res tudi jaz ena izmed njih. Kako dober občutek je bil to! Ko bom dobila še olimpijsko opremo in bomo imeli predstavitev slovenske reprezentance, bo pa: Zdaj pa zares grem! To ni več hec!!!

S kakšnimi cilji potujete v Pariz?

Doseči si želim vsaj polfinale. Moj cilj je odplavati osebne rekorde, ki so hkrati tudi državni. Pa, seveda, želim uživati. Če uživaš, rezultat pride sam, saj veš, da si delo opravil, in zdaj je na tebi samo še, da to pokažeš.

Sodelujete tudi s Saro Isaković. Je ona vaša vzornica?

Seveda je Sara moja vzornica, pa tudi prijateljica, njena pomoč mi ogromno pomeni. Sara je edina slovenska plavalca z olimpijsko medaljo. S časi, kot jih je plavala takrat, bi se še zdaj uvrstila na olimpijske igre. Res hudo, ja.

Moja vzornica je tudi avstralska plavalca in moja zelo dobra prijateljica Kaylee McKeown. Z njo sem trenirala,

videla sem, kaj vse naredi za svoj cilj, vsak njen trening je na nivoju svetovnega rekorda. Res je izjemna oseba. Noro je, kako plava, kaj da iz sebe v bazenu.

Veliko časa preživite v Avstraliji in drugod po svetu. Ali pogrešate dom, Ljubljano?

Seveda pogrešam dom. Pogrešam domačo hrano, to, da mi mami ali babi skuha kosilo in večerjo. Na pripravah se imam fino, ampak vedno rada pridem domov.

Kateri izmed ljubljanskih bazenov vam je najbolj všeč?

Najbolj doma se počutim na Kodeljevem. Tam rada treniram ne glede na to, da bazen nima štartnih blokov, kakršne bi potrebovali, in kljub temu, da moramo za vsak trening sami namestiti proge in zastavice.

V Ljubljani bo vrata kmalu odprla prenovljena Ilirija.

Nove Ilirije se zelo veselim, saj bo za plavalce končno vse urejeno tako, kot mora biti. Da bo na bazenu tudi fitnes in se nam ne bo več treba voziti na druge lokacije. Da bodo štartni bloki taki, kot morajo biti, pa proge in zastavice tudi. Da bomo imeli prostore za ogrevanje. Da bomo končno imeli svoj, domači bazen. To je doslej manjkalo Ljubljani, tega si res želim, dolgo, predolgo smo čakali in komaj čakam, da skočim v bazen na novi Iliriji.

Nekateri pravijo, da so treningi plavanja zelo dolgočasni, da pač plavaš in gledaš črto na dnu bazena. To drži?

Pravijo tudi, da štejemo ploščice. (smeh) Ni čisto tako, če želiš biti na najvišjem nivoju, je veliko stvari, na katere moraš misliti med treningom. Pomemben je vsak zaveslaj, vsak obrat, kako prideš v cilj, kako štartaš ... Vedno

moraš biti osredotočen. Seveda so treningi, ko misli odplavajo drugam, ampak vseeno moraš narediti toliko in toliko zaveslajev, biti strikten, saj te bo samo to pripeljalo do boljših rezultatov. Ja, lahko rečejo, da je bedno, meni pač ni. Sploh poleti, ko plavamo na soncu. Kaj češ lepšega?!

Športnike običajno sprašujemo, koliko se morajo odrekati za uspeh, zato obrniva vprašanje: kaj dobrega vam je prineslo plavanje?

Plavanje mi je dalo toliko lepega, da tega ne bi zamenjala za nič na svetu. Dalo mi je najboljše prijatelje, disciplino, potujem, treniram na drugem koncu sveta. Vsi ti izjemni ljudje, ki sem jih spoznala, to je nekaj najlepšega! Vse izkušnje, ki sem jih nabrala, naša tekmovalnost v bazenu, prijateljstvo, druženje. Enostavno to moraš doživeti. Ja, nimam dovolj časa za prijatelje tukaj in si želim, da bi se lažje uskladili. Ampak vem, zakaj to delam, in vem, da se na koncu trud vedno poplača, tako ali drugače.

Ste si cilje zastavili do olimpijskih iger ali še dlje?

Zaenkrat sem tukaj in zdaj, hočem biti v sedanosti. Lahko pa rečem, da želim v naslednjih letih svoje plavanje dvigniti na še višji nivo. Vem, da sem tega sposobna. Ampak najprej moram zaključiti ta cikel. Tudi glava in telo se bosta morala dobro spočiti, da bom lahko nato začela novo sezono.

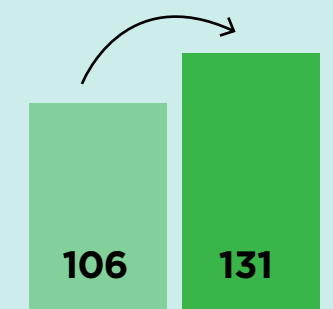
Torej bo letos čas tudi za počitnice. Koliko premora si boste vzeli?

Zagotovo bom dober mesec brez treningov, in čeprav ne bom v bazenu, bom s prijatelji zagotovo nekje blizu vode.

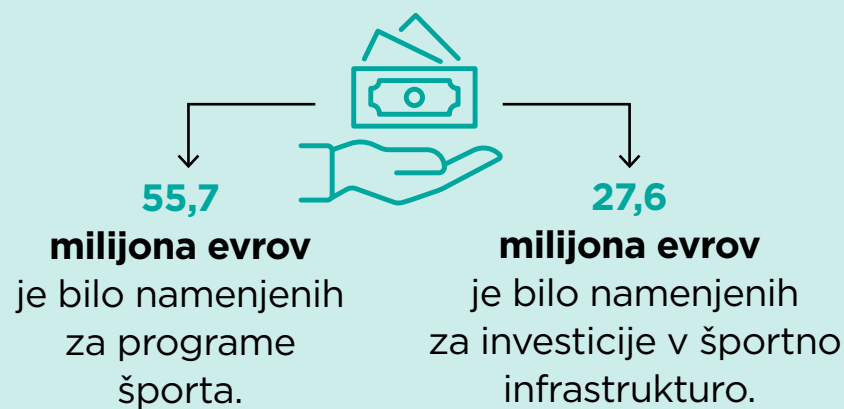
»PLAVANJE MI JE DALO TOLIKO LEPEGA, DA TEGA NE BI ZAMENJALA ZA NIČ NA SVETU.«

Mesto športnikov

Športni dosežki v MOL med letoma 2018 in 2022

S 106 na 131 se je povečalo število naših vrhunskih športnikov.

583 trenerjev je MOL sofinancirala leta 2022 v vseh dejavnostih tekmovalnega športa.

130 izvajalcev je izvajalo

775 športnih dejavnosti za osnovnošolske otroke.

ANDREJA ZUPANEČ BAJŽELJ

muzejska svetovalka v Muzeju novejšje in sodobne zgodovine Slovenije

Spomini na srebrne igre 1984

V Muzeju novejšje in sodobne zgodovine Slovenije, ki je doma v Cekinovem gradu na Celovški cesti 23, smo v začetku letošnjega leta pripravili razstavo z naslovom Srebrne igre 1984. Z njo smo predstavili zimske olimpijske igre, ki jih je takratna Jugoslavija gostila v Sarajevu. V središče smo postavili zgodbe Slovencev in Slovencev, ki so sodelovali pri snovanju in izvedbi tega velikega športnega projekta. Ideja o razstavi se je porodila v športni marketinški agenciji Sport Media Fokus, ki je k sodelovanju poleg nas povabila še Muzej športa. Ker je vsak od nas odlično poskrbel za svoje področje, je bila razstava zelo odmevna. In čeprav bomo letošnje igre spremljali poleti, je Ljubljano že pozimi zajelo olimpijsko vzdušje.

Dobrega pol leta smo raziskovali zanimive zgodbe, ki so jih v svojih oddajah in prispevkih predstavili na Valu 202, medijskem portalu MMC RTV Slovenija in spletnem portalu Siol.net. Muzealci obeh muzejev pa smo v tem času pri udeležencih in sodelavcih iger poiskali še različne predmete za našo razstavo. Pri tem se je spet izkazala dobrosrčnost slovenskih športnikov in športnih delavcev, saj prav nobena vrata, na katera smo potrkali, niso ostala zaprta. Na razstavo smo z njihovo pomočjo lahko umestili nekaj izjemnih kosov: pisana oblčila podjetij Yassa, Rašica in Toper, modre Elanove tekaške smuči, hokejsko opremo, originalno olimpijsko baklo in živo oranžno trenirko smučarskega tekača Iva Čarmana.

Najbolj pa so zažigali predmeti, ki jih je hranil zasebni zbiratelj Tomaž Alauf iz Ljubljane. Sarajevske olimpijske igre so ga

očarale že kot dečka, z leti pa je njegovo zanimanje preraslo v zavidanja vredno zbirko. V njej so še zaprte steklenice olimpijske Coca-Cole, različna olimpijska piva in številni predmeti iz slovitega, za olimpijske igre zgrajenega hotela Holiday Inn, tudi Iskrin telefon. Vsak obiskovalec razstave se je kar nekaj časa zadržal v improvizirani dnevni sobi, ki je bila polna vseh mogočih spominkov, povezanih s sarajevskimi igrami. Zlasti najmlajše obiskovalce razstave je očarala zbirka različnih podob olimpijske maskote, volkca Vučka. Poleg originalnih jugoslovanskih in ameriških so bili na ogled tudi volčki, ki jih je izdelal Tomaž Alauf med pandemijo, pa tudi prav poseben Vučko, ki sta ga za častne goste olimpijskih iger izdelala avtor maskote Jože Trobec in lutkar Ivica Bilek. Zame pa je bilo največje odkritje vloga številnih Slovencev, ki so v ozadju skrbeli za nemoten potek iger. To so bili med drugimi scenografka Meta Hočevnar, ki je zasnovala uvodno in sklepno prireditve sarajevskih olimpijskih iger, dolgoletni ledar Hale Tivoli Nace Sekelj in vodja smučarskih stez na Igmanu Janez Pavčič.

LETOŠNJE IGRE BOMO SPREMLJALI POLETI, A JE LJUBLJANO ŽE POZIMI ZAJELO OLIMPIJSKO VZDUŠJE.

In kdo je zvezdnik, ki je v srcih Slovencev in Slovencev ostal zapisan pod zimске olimpijske igre leta 1984? Za nekatere sta to bila ameriška smučarja Phil in Steve Mahre, morda finska tekačica Marja-Liisa Hämäläinen, dobitnica kar štirih olimpijskih odličij, ali angleški drsalni par Jayne Torvill in Christopher Dean z nepozabno točko Bolero. Nesporno pa lahko zapišemo, da je prvo mesto med zvezdami v jugoslovanskih očeh pripadlo slovenskemu smučarskemu asu Juretu Franku. Takrat komaj enaindvajsetletni mladenič je kot prvi Jugoslovan posegel po zimski olimpijski medalji. Uspeh še danes ni pozabljen, o čemer so pričali tako televizijske kamere in fotoaparati kot tudi obiskovalci razstave, saj so mnogi ravno zaradi njegovega uspeha prišli obujat olimpijske spomine. Njegov še vedno iskrivi nasmeh pa ostaja popotnica za nove olimpijske uspehe. Srečno vsem v Parizu 2024!

MARKO KOLENC

vodja Oddelka za šport MOL

Ljubljana je šport

Šport je pomembna človekova dejavnost in del splošne kulture, saj izjemno bogati naše življenje in je pravzaprav ena od prvih kakovosti življenja. Šport s svojimi pozitivnimi učinki in vzorniki motivira, vzgaja, vzbuja življenjsko radost, uči prenašati zmago in poraz, krepi spoštovanje do sebe in do nasprotnika, spoštovanje pravil in disciplino ter nam daje pozitivno samopodobo. Ljubljano vidim kot sinonim za šport med evropskimi prestolnicami.

S sodelavci velike mestne družine, kamor lahko umestim mestno upravo z vsemi javnimi zavodi in javnimi podjetji, si prizadevamo vzpostavljati okolje, ki meščankam in meščanom omogoča ukvarjanje s športom v vseh starostnih obdobjih in ne glede na socialni status. Prizadevamo si ustvarjati ugodne razmere za nove generacije športnikov v najširšem pomenu, ne samo vrhunskih oziroma tistih, ki nastopajo na olimpijskih igrah, temveč vseh, ki bodo šport živeli vse življenje. Na različne načine spodbujamo predvsem tiste programe, ki prispevajo k trajnosti v razmerju do ljudi in do okolja.

Tako spodbujamo tudi izvedbo različnih športnih programov s pestro in kakovostno gibalno ponudbo na športnih objektih v lasti MOL oziroma objektih, zgrajenih v javno-zasebnem partnerstvu, še posebej pa v naravi. Izvajalcem letnega programa športa sofinanciramo programe in jim omogočamo brezplačno uporabo naših športnih objektov. S tem povečujemo dostopnost organiziranih in vodenih programov. Mnogim, ki še niso športni navdušenci, pa bi to radi postali, ponujamo brezplačne športne programe

aktivacije. Z novimi športnimi objekti, kot sta bazena Ilirija in Vevče, atletski center, plezalni center, teniški center, večnamenske šolske športne dvorane, šolska športna igrišča in otoki športa v naseljih in naravi, bo Ljubljana zaokrožila športno ponudbo po meri vseh meščanov.

Menim, da je v Ljubljani šport dostopen vsakomur. Prebivalci Ljubljane so res veliki športni navdušenci. Več kot dve tretjini odraslih se redno ukvarja s športom. To se med drugim kaže tudi z množično udeležbo na kulturnem trojčku rekreativnih prireditev, Pohodu ob žici, Maratonu Franja in Ljubljanskem maratonu.

V LJUBLJANI JE ŠPORT DOSTOPEN VSAKOMUR.

Čas, v katerem živimo, in generacija Z, ki bo kmalu postala aktivna populacija, pa nam prinašata velik izziv. Po podatkih mednarodnih raziskovalnih organizacij otroci, stari od osem do 18 let, v povprečju pred zasloni samo za zabavo preživijo sedem ur in pol na dan ali skupaj 114 dni na leto. Ob teh dejstvih se lahko vprašamo, ali jim šport sploh še kaj pomeni. Ali je šport sploh lahko vrednota generacije Z? Ali sploh spremljajo olimpijske igre? Najbrž imajo svoje »olimpijske igre« na družbenih omrežjih.

V okviru Ljubljanskega festivala športa, ki se bo začel v začetku septembra in bo potekal ves mesec, bomo letos posebno pozornost namenili aktivaciji generacije Z. Lahko napovemo, da bomo z atraktivno akcijo spodbujali mlade, naj zmanjšajo uporabo zaslonov, jih za nekaj časa odložijo in pridejo 7. septembra na šport v Tivoli. Prepričan sem, da jim bo všeč biti nekaj časa brez elektronskih naprav, brez spremljanja »lajvov« na družbenih omrežjih in da bodo tako doumeli, da se prava družjenja zgodijo v živo, zunaj zaslonov, torej dobesedno »lajv«. Šport je LAJV.

Mnenja avtorjev ne izražajo nujno stališč MOL in uredništva glasila Ljubljana.

Nič ni dovolj dobro, da ne bi moglo biti še boljše. Takšen bi lahko bil moto Odprte kuhne, ki je ob izjemnem zanimanju obiskovalcev uvedla nekaj novosti. Letošnje poletje vam bodo postregli na pladnju. Dobesedno, kajti odslej so vam na voljo degustacijski meniji Gourmet Ljubljana, s katerimi se lahko odpravite na nepozabno raziskovanje raznoterih okusov.

TOMAŽ MIHELICH

Tokrat smo se na petkovo druženje ob dobri hrani in pijači izjemoma odpravili na Stritarjevo ulico, saj so Pogačarjev trg začasno zasedli nogometni navdušenci. A tudi gostija pred mestno hišo ima poseben čar. Zlasti, ker se vam več ni treba drenjati v vrstah pred stojnicami z dobrotami. Pri Turizmu Ljubljana so z organizatorji Odprte kuhne zasnovali novo štiriperesno deteljico, ob kateri bodo vaša čutila poskakovala od užitek. Dvakrat na dan, ob dvanajstih in sedemnajstih, vas bodo pogostili, če si boste na spletni strani visitljubljana.com ali v Turističnem informativnem centru Ljubljana (TIC) vnaprej naročili enega od skrbno sestavljenih menijev Gourmet Ljubljana. Urbana Ljubljana, Okusna Slovenija, Vegetarijanski meni in Za najmlajše zajemajo le najboljše, kar bi si pozele še tako zahteven jedec. Vsak meni vam bo s štirimi hodi razkril kulinarčne skrivnosti naše majhne, a izjemno bogate dežele, nadgradite pa ga

lahko še z izborom vina, piva, koktejlav ali kombučev. Poleg izjemne ponudbe je navdihujoč tudi zeleni pristop, saj so krožniki, kozarci in pribor iz bio razgradljivega materiala, s čimer na Odprti kuhni dosegajo kar 96-odstotno reciklažo. Lior Kochavy, soustanovitelj Odprte kuhne, nam je povedal, da so štirje novi kulinarčni mušketirji prispevek k razširjeni promociji domače gastronomije. »Turisti se v tako množični ponudbi z več kot 200 različnimi jedi zlahka zmedejo. Da bi jim prihranili odvečen stres, smo zanje izbrali najbolj reprezentativne nosilce slovenske kuhinje. Sicer pa še naprej ostajamo zvesti ideji, da so pri nas vsi dobrodošli. Za vsakogar se najde nekaj, ne glede na način prehranjevanja ali ekonomski status. Od najbolj petičnih gostov, ki se želijo družiti ob šampanjcu in ostrigah, do ljubiteljev preprostih in cenovno ugodnih jedi s carskim pražencem v glavni vlogi. Nihče domov ne bo odšel lačen,« nam je zagotovil ljubeznivi gostitelj.

① Kreativnost se kaže v iznajdljivosti restavracij, ki tradicionalne jedi pripravijo tako, da so zanimive tudi za uživanje na ulici.

② Kombinacija mestne ponudbe z drugimi slovenskimi regijami je zagotovilo za povezovanje in ohranjanje temeljnega izročila.

③ Raznolikost je zelo pomembna, saj na tako omejenem prostoru kljub pestri izbiri ne boste našli dveh enakih jedi.

④ Do 25 tisoč obiskovalcev se vsak poletni petek zgrne na druženje ob hrani in pijači, kar potrjuje ljudsko prepričanje, da se za dobro obloženo mizo rešijo še najbolj zahtevni problemi.

⑤ Lior Kochavy prihaja iz Tel Aviva – izjemno navdihujoče je, da nekdo iz tujine tako strastno in srčno svetu in Slovencem predstavlja našo prepoznavno hrano.

⑥ Ljubljana se je s specialitetami z vsega sveta postavila na visoko mesto najbolj zaželenih destinacij za popotnike, ki znajo uživati v dobri jedi in pijači.

Nove zvezde petkovih pojedini

NI ŠE KONEC.
OBRNITE STRAN! ↩

Anne iz Nemčije je med obiskom Ljubljane povsem naključno odkrila petkov praznik hrane. »Očarana sem nad celotnim konceptom Odprte kuhne, ki meščanom in obiskovalcem vsak teden znova ponudi zelo širok izbor jedi. Na nekaj metrih sem našla ves svet v malem, seveda pa so me navdušile predvsem vaše domače specialitete in vina. Nisem vedela, da je Slovenija kulinarčno tako pestra. Prava zakladnica tradicije in sodobnosti. Pa še porcije so bile prijazno velike,« se je nasmehnila v pozdrav.

Komarji, SPELTE SE!

Tigrasti komarji so tudi v Ljubljani vse pogostejši gostje. So invazivna vrsta, ki izvira iz tropske in subtropske Azije. Posebni so po tem, da pikajo tudi podnevi, hkrati pa so prenašalci povzročiteljev rumene mrzlice, mrzlice denga, čikungunje in virusa zika. Predstavljamo nekaj preprostih ukrepov, s katerimi lahko zmanjšate njihovo število in tveganje za bolezni.

STOJEČE VODE

Redno praznite cvetlične lončke, zalivalke, vedra, odprte plastenke, stare avtomobilske pnevmatike in zunanje otroške igrače.

Preverite odtočne cevi in žlebove ter odstranite stoječo vodo, ki je idealno gojišče za tigraste komarje.

ODPADKI

Zagotovite, da so posode za odpadke pokrite.

Redno odlagajte smeti v ustrezne smetnjake in jih reciklirajte, da zmanjšate potencialna mesta za razmnoževanje komarjev.

BAZENI IN RIBNIKI

Poskrbite, da so bazeni in ribniki pravilno vzdrževani in voda obdelana s klorom ali drugimi sredstvi.

V ribnike naselite ribe, ki se hranijo z ličinkami komarjev.

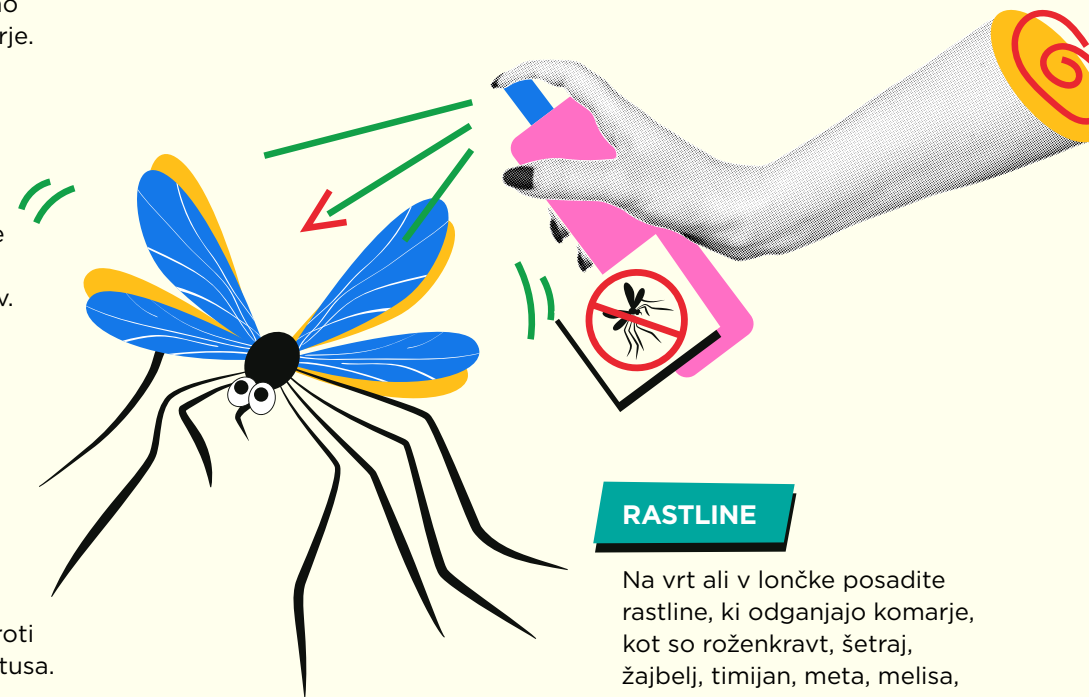
ZAŠČITNE MREŽE

Namestite zaščitne mreže na okna in vrata, da preprečite vstop komarjev.

Pri spanju na prostem uporabljajte mreže proti komarjem.

OSEBNA ZAŠČITA

Uporabljajte repelente proti komarjem ali olje evkaliptusa.

RASTLINE

Na vrt ali v lončke posadite rastline, ki odganjajo komarje, kot so roženkavt, šetraj, žajbelj, timijan, meta, melisa, bazilika, koper in komarček.

Kozača

Veliki skovik

Čuk

Mladič lesne sove

Lesna sova

Mladič male uharice

Skrivnostni nočni prebivalci mesta

TJAŠA ZAGORŠEK

Sove so izjemno zanimiva in skrivnostna skupina ptic za proučevanje, saj o njih še vedno vemo razmeroma malo. Ker so dejavne ponoči, jih večina ljudi sploh ne opazi, čeprav so skoraj povsod, tudi v Ljubljani. Od Barja do Krimskega hribovja gnezdi vseh deset vrst sov, ki živijo na območju Slovenije – velika uharica, kozača, lesna sova, močvirska uharica, pegasta sova, mala uharica, čuk, koconogi čuk, veliki skovik in mali skovik. To Ljubljano in njeno okolico uvršča med območja, ki so s sovami biodiverzitetno zelo bogata. A kljub temu te ptice pogosto ostanejo spregledane.

Če se v toplih majskih ali junijskih večerih sprehodite čez ljubljanske Žale, boste zagotovo slišali značilno piskajoče oglašanje mladičev male uharice. Gre za nočno aktivno vrsto sove, ki se čez dan najpogosteje skriva v košatih krošnjah dreves. V zimskem času pa se tudi po več deset osebkov zbere na dnevnem počivališču, ki je lahko tudi večje drevo sredi mesta. Pomembno je, da je

v bližini primeren travnik z obilico malih sesalcev, ki so njena glavna hrana.

Še konec 19. stoletja je v tivolskem gozdu (današnji Šišenski hrib in Rožnik) gnezdila kozača. Čeprav ta v Ljubljani ne gnezdi več, se danes na območju mesta še vedno pojavlja jeseni in pozimi, ko v letih z obilnim razplodom iz gozdnatega zaledja Ljubljane v urbano okolje zaide kakšna mlada ptica. V mestu namreč lažje pride do plena, malih sesalcev in ptic, predvsem sivih vran. Takrat med meščani izzove nemalo začudenja, ko se spreletava po večjih ali manjših parkih. Medtem ko kozačo v Ljubljani srečate le v jesensko-zimskem času, pa lahko lesno sovo z malo sreče slišite ali vidite skozi vse leto. Predvsem na Golovcu, Rožniku in Šišenskem hribu, a tudi v primestnih naseljih ni redka.

V osemdesetih je po cerkvah in drugih stavbah Ljubljane še gnezdil čuk, ki se danes tukaj pojavi le še izjemoma. Pomenljivo glede na to, da je prav čuka iz Ljubljane leta 1769 prvič za znanost opisal sloviti naravoslovec Joannes Antonius Scopoli in ima vrsta v Ljubljani tako imenovano tipsko nahajališče. Zelo drugače je z velikim skovikom, ki nas vsako pomlad po vrnitvi iz daljne Afrike razveseli s svojim večernim čukanjem.

Čeprav vraževerje, povezano s sovami, v naših krajih še ni izginilo, se na srečo vse več ljudi zaveda, kako pomembno in koristno je, da so v okolju, kjer živimo, tudi sove, pa naj gre za strogi center mesta ali primestno naselje. Pomagajo nam nadzorovati število glodavcev, kot so miši in podgane, prav tako se zelo hitro odzovejo na spremembe v okolju in so tako glasniki zdravja našega okolja. Zato je njihovo varstvo, predvsem pa varstvo njihovih življenjskih okolij nujno za ohranjanje vrstne pestrosti v Ljubljani, zeleni prestolnici, širše gledano pa prispeva k trajnostnemu razvoju mesta in izboljšuje kakovost življenja vseh prebivalcev. Tudi zaradi sov!

Spoznamo sove Ljubljane

Priradoslovno društvo Slovenije vabi na delavnico za obiskovalce vseh starosti, na kateri boste raziskovali sove, med drugim boste izdelovali tudi lesene sestavljanke v obliki sov. Delavnica bo v nedeljo, 4. avgusta, med 9. in 14. uro v ZOO Ljubljana.

Tapiserija zahodnoafriških okusov

Mike Dayo je svojo kulinarično pot začel v tovarnjaku na koseški tržnici, kjer je pripravljala okusne zahodnoafriške jedi, kot so ocvrti jam, fufu in juha egusi. Te so navdušile toliko jedcev, da se je odločil ustaliti v Centru Ledina na Kotnikovi ulici 5. Tam je odprl restavracijo Baobab. Poimenoval jo je po mogočnem drevesu iz svojih domačih krajev. Dobrodošli.

TOMAŽ MIHELČ

Kakšna pot vas je zanesla v Ljubljano?

Življenjske razmere v rodni Nigeriji so daleč od človeških, zato sem bil primoran iti s trebuhom za kruhom. Znašel sem se v prej popolnoma nepoznani Sloveniji in zaprosil za azil. Odveč je vsakršno romantičiranje celotne izkušnje, saj sem bil večkrat na robu preživetja. A se nisem vdal. Težko je prezreti kulturološke razlike, vendar je ravno to največje bogastvo, če se ne zatečemo k predsodkom in strahu pred nepoznanim. Kadar bežiš pred smrtjo, ti je vseeno, kje boš pristal. Edino vodilo je, da lahko zaživiš v miru. Vedel sem, česa si želim in kaj lahko ponudim okolju, ki se popolnoma razlikuje od vsega, kar sem poznal. Če kaj, potem imamo Nigerijci in Slovenci radi hrano, radi se tudi družimo, pa sem se domislil, da bi ti dve sestavini združil v preplet omamnih okusov. Tako je v osrčju Ljubljane nastal majhen, vendar pisan lokal z izbranim afriškim menijem.

Iz tropskega podnebja ste prišli v Sredozemlje pod Alpami. Ste našli to, po čemer ste hrepeneli?

Predvsem nisem razmišljal, kaj lahko dobim, temveč kaj lahko prispevam. Če

sem dobil enkratno priložnost za nov začetek, potem se moram potruditi ter soustvarjati strpno in povezujočo družbo. Kot vemo, gre ljubezen skozi želodec, zato sem uporabil vse svoje znanje in spretnosti. Prvih kuharskih zakonitosti sem se učil od babice, nato pa vse skupaj nadgradil s šolanjem. Videl sem, da imajo Ljubljančani zadržek do afriških jedi. Praviijo, da je vse preveč pekoče, kar je bila odlična iztočnica, da jih prepričam o nasprotnem.

Kaj vse pa lahko okušamo na vašem barvitem prtu?

Na njem vam postrežemo z izbranimi specialitetami, ki so že na pogled mamljive. Slovenci ste nezaupljivi do neznanega, vendar se znate omeščati in vsaj pokusiti kaj tujega. Tisti, ki prvič zaidejo v naš Baobab, navadno rečejo, da bodo naslednjic kaj pokusili, saj se jim mudi naprej. In ko se naposled le opogumijo in zagrižejo v našo hrano, postanejo redni gostje. Afriška kuhinjska je neizmerno raznolika, saj uporabljamo veliko vrtnin, žit in mesa. Pri živilih živalskega izvora smo zelo iznajdljivi. Da bi ustvarili čim bolj bogate okuse, znamo uporabiti vsak del.

Katero specialiteto pa imajo vaši gostje najraje?

Radi imajo vse, najbolj pa jim tekne tradicionalna zahodnoafriška riževa jed jollof. Pripravljamo jo z dolgozrnatim rižem, omako iz svežih paradižnikov, čebulo, papriko, česnom, ingverjem in izbranim mesom. Praviijo, da je ena najboljših rižot, kar so jih kdaj jedli. Lahko jim samo prikrižam.

»NIGERIJCJI IN SLOVENCJI IMAMO RADI HRANO. RADI SE TUDI DRUŽIMO.«

V Baobabu si gostje lahko ogledajo tudi nogometne tekme evropskega prvenstva. Za katero reprezentanco navijate?

Kakšno vprašanje! Za Slovenijo, o tem ni nikakršnega dvoma. Afričani se zlahka privadimo na različne okoliščine. Zvesti smo tistim, ki nam ponudijo roko. Tukaj sem dobil priložnost, da zaživim človeka vredno življenje, v mojem bese-dnjaku je nemalo slovenskih besed in v prsih se srce vse bolj suvereno pozibava v ritmu polke.

Ave, zavetnikum!

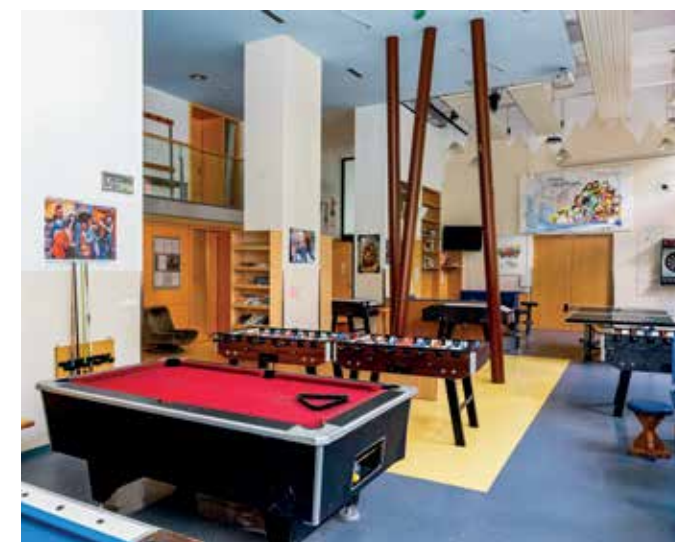
KATJA ŠOLTES

Na gričku pod Zelenim hribom je stala palača, okrog nje so se bohotili negovani vrtovi z ribniki in sadovnjaki. Gospoda na počitnicah je hladil gozdiček med skrbno obdelanimi polji, v potoku, ki je tekel mimo, pa je mrgolelo potočnih rakov. Palača je imela čudovit razgled na Ljubljansko barje vse tja do Vrhnike. Tako je bilo v 17. stoletju, ko se je temu predelu Karlovskega predmestja reklo Rakov kot. Pobočje pod Golovcem je od tedaj zamenjalo vsaj 25 lastnikov. Danes mu rečemo Rakovnik, v grajskem kompleksu pa že več kot sto let živijo in delajo salezijanci.

Cerkev Marije Pomočnice na Rakovniški ulici 8 tik ob grajskem poslopju je zasnoval italijanski arhitekt Mario Ceradini, pred tem pa ob grajski bok dodal izobraževalno poslopje, imenovano konvikt. Cerkev je bila posvečena leta 1924. Celoten kompleks naj bi bil večji, v obliki črke E s cerkvijo v središču, a so zaradi težav z zemljiščem in meteornih vod s hriba ta projekt opustili. Ceradini je bil hišni arhitekt salezijanskega reda, v bistvu arhitekturni misijonar; potoval je in gradil v Avstriji, Španiji in Ukrajini, na Poljskem, Hrvaškem, Portugalskem in Tajske, naročnike pa je imel tudi iz Egipta, Kolumbije in Bolivije. Pri načrtovanju rakovniške cerkve je želel biti izviren in ni se hotel omejevati s tradicionalnimi slogi – pročelje cerkve na Rakovniku se s svojima dvema prirezanima stolpoma še najbolj spogleduje z angleško trdnjavsko arhitekturo in neogotiko. Po projektu arhitekta Roberta Dolinarja je bila notranjost letos temeljito prenovljena in osvežena, ob stoti obletnici posvetitve pa je stavba dobila tudi novo zunanjo ploščad za druženje.

Italijanski duhovnik Janez Bosko je sanjal veliko mesto sredi tropskega pragozda. Sanjal je o Braziliji. Ko je bil v življenju v škripcih, in to ni bilo malokrat, se mu je vedno prikazal zavetnik, velikanski volčjak Sivec, in mu pomagal iz težav. Kot mladi duhovnik se je v industrijskem Torinu odločil reševati brezpravne zapuščene otroke in jih vzgajati v odgovorne in izobražene odrasle. Zato je ustanovil salezijanski red, katerega glavno poslanstvo je vzgoja mladih in občutek za skupnost.

Na Rakovniku je silno živahno, aktivnosti je toliko, da jih je težko prešteti. Bogoslužje, glasbena šola, knjižnica, založba, igrišča, delavnice in učilnice. Velika večina dela je prostovoljnega, pa nič narobe zaradi tega – ker je z vsemi nami tako, da najbolj potrebujemo le občutek, da nismo sami.

Ilirija za vedno

Ah, Ilirija, to bajeslovno kraljestvo Slovanov, ta zmuzljivi mit o združenih narodih Alpe-Adria in onkraj! Duhove buri že od daljne antike, zato nič čudnega, če v Ljubljani še vedno zelo pogosto srečamo to ime: v Ilirski ulici, kopališču Ilirija, na loščilu za čevlje, v poimenovanih športnih društev. Obmorska Ilirija je tudi prizorišče v Shakespearjevi komediji Dvanajsta noč ali kar hočete, ki jo bodo prihodnjo sezono uprizarjali v začasni prostorih SNG Drama Ljubljana v Šiški. V Mestnem muzeju Ljubljana na Gosposki 15 pa je do 29. septembra na ogled razstava Neznano kraljestvo »Ilirija ali kar hočete«, ki se ukvarja ravno z vprašanjem, zakaj je to ime tako pogosto in priljubljeno. A ker brez hrane pač ne gre, smo pico za povrh dodali mi.

KATJA ŠOLTES

Loščilo za čevlje Ilirija sta Franc Golob in Avgust Volk začela izdelovati leta 1908 v Tovarni kemičnih izdelkov Golob&Ko. Ime se je tako prijelo, da se je kar celo podjetje preimenovalo v Ilirijo. Izdelovali so tudi loščila za tla, maže za usnje, kolomaz in druge kemične izdelke, a njihov legendarni globin nam je prvi vtisnil v možgane ime Ilirija. Ilirija nam je s Subrino bistveno popravila pričeske, a na znamenito lasno kozmetiko smo morali počakati še nekaj desetletij.

Prva slovanska tovarna igralnih kart, prav res se je tako imenovala, je slikarju Hinku Smrekarju naročila oblikovanje slovanskega taroka. Ilustriral ga je z motivi iz vsakdanjega življenja, na hrbet pa natisnil star ilirski grb s skledastim polmesečem in zvezdo. Cesarsko-kraljevo policijsko ravnateljstvo je leta 1916 zaradi vzbujanja škodljivega slovanskega domoljubja in kvartanja na fronti Smrekarjev tarok prepovedalo. Kazalo bi ga spet natisniti, še danes bi ga radi igrali.

Mit o Slovanih, združenih pod krili Ilirije, je podžgal Napoleon z Ilirskimi provincami. Te so Slovincem ostale v tako dobrem spominu, da sta jim arhitekt Jože Plečnik in kipar Lojze Dolinar ob 120. obletnici ustanovitve na Trgu francoske revolucije zasnovala spomenik. Na njegovem vrhu se diči tedanji slovenski grb s tremi zvezdami grofov Celjskih, ki je preoblikovan iz ilirskega grba z eno samo. Spomenik je bil tako odmeven, da so ga upodobili celo na letaku za kavni nadomestek Kafeko.

V športu je naslanjanje na antične ideale že tradicija in v našem mestu ni bilo nič drugače, zato je bil antični prizvok Ilirije silno prikladen. Košarkarski klub Ilirija, Kolesarski klub Ilirija pa še Športni klub Ilirija. Zaščitni barvi: zelena in bela, barvi Ljubljane. Tudi skakalci so bili iliristi, zato se je prvi dom v Planici, ki ga je Športno društvo Ilirija zgradilo še pred skakalnico, imenoval Ilirija. Ljubljansko kopališče s tem imenom pa spet kmalu zaživi. Ilirija oživljena!

Kraljevina Ilirija je pod okriljem Avstrijskega cesarstva obstajala 33 let, a le formalno, brez svojega kralja. Pa vseeno, leta 1826 je izšel žepni Priročnik za popotnike po Ilirskem kraljestvu. Na 115 straneh izvemo vse o zgodovini, politični ureditvi, geografskih značilnostih, naseljih, populaciji in glavah živine. Zasedimo tudi pripise o tem, kje se dobi dobro vino. Priloženi so še zemljevidi. Dobro, da je priročnik izšel zgodaj v njenem obstoju, kajti nesojena kraljevina je bila le kratkega veka.

To legendarno ime nosi tudi legendarna pica, ki jo še vedno radi pomalicamo v piceriji Parma v podhodu Maxija na Trgu republike 2 in se vsakič znova čudimo, ali smo zrasli mi ali se je skrčila ona. Na testo gredo sir gavda, šunka, gobice, z ali brez, potem pa v originalno tračno pečico Akrilux Cerovac iz Kopa za slabih pet minut in hop na mizo. Ker vsi vemo, da Ilirija z pomeni z jajcem in Ilirija brez pomeni brez jajca. Ilirija – od leta 1974, najboljša z borovničevim sokom.

Trg dela je danes sila kompetitiven. Hiter razvoj postavlja pred mlade vedno večje zahteve in stari rek »kdor več zna, več velja« je nedvomno tudi geslo prihodnosti. Znanje je namreč ena od konkurenčnih prednosti in temeljnih vrlin vsakega posameznika. Non scholae sed vitae discimus (Učimo se za življenje, ne za šolo) pa so rekli že stari Rimljani. Mladi uporabno neformalno pridobljeno znanje, pomembno za opravljanje dela, usvajajo tudi zunaj šolskih klopi: pri projektih, z delom prek študentskih servisov, na tečajih, seminarjih in usposabljanjih, na taborih s prostovoljnim delom, izkušnje nabirajo tudi v tujini. To so le nekatere oblike pridobivanja dragocenega znanja med mladimi. Ta znanja in izkušnje jih

podpora nevladnim organizacijam skozi Stičišče Središče.

Ključni del zavoda Nefiks je sistem e-Nefiks. Gre za digitalno orodje, kjer imajo mladi na enem mestu zbrane vse kompetence, ki so jih pridobili zunaj formalnega izobraževanja. Te kompetence so pomembne za delodajalce, pa tudi za štipendiranje in ne nazadnje za mlade same, saj si lahko na podlagi potrjenih kompetenc dvignejo samozavest in zavedanje o svojih sposobnostih. Sistem je nastal zaradi potrebe po tem, da tudi mladinske organizacije dokažejo in pokažejo, da je čas, ki ga mladi vložijo v sodelovanje pri njihovih aktivnostih, dobro porabljen, mladi pa iz sodelovanja izidejo bolj kompetentni in »odporni« proti različnim pri-

spreminjajo in poklici, ki jih bodo mladi nekoč opravljali, danes sploh še ne obstajajo. Zato so precej osredotočeni na kompetence prihodnosti, ki jih mladim pomagajo razvijati tudi skozi različne aktivnosti. Izvajajo digitalni karierni labirint, razvijajo namizne karierni igre, vsako leto organizirajo več »kariernih avtobusov«, ki mlade popeljejo direktno do delodajalcev.

Zavod je vključen v številne mednarodne projekte, ki mladim pomagajo pridobiti nove izkušnje in spretnosti v tujini. Mladi z vključitvijo v mednarodne projekte pridobijo medkulturne kompetence, si razširijo karierni možnosti, spoznajo nove prijatelje in se naučijo tudi kaj novega o sebi. Če bi mlade zanimalo več o mednarodnih priložnostih, lahko obišejo sobo

Priprava za življenje

AJDA BORAK

bogatijo in jim pomagajo razviti prav posebne kompetence, ki so pomembne tako v življenju nasploh kot pri iskanju zaposlitve in na nadaljnji karierni poti. In dandanašnji prav vsako znanje šteje – še posebej, ko vstopamo na zahteven, včasih krut trg dela.

Ravno priznavanje in beleženje neformalnega izobraževanja in učinkov mladinskega dela z namenom uveljavljanja v širši družbi je poslanstvo Zavoda Nefiks, ki je nastal kot partnerski projekt mladinske organizacije Društvo mladinski ceh in Urada RS za mladino. Dejavnosti Zavoda Nefiks je res veliko, delijo pa se na tri večje stebre: beleženje neformalno pridobljenega znanja z e-Nefiksom, mladinsko delo na čelu z Mladinskim centrom Vič in

tiskom sodobne družbe. Delodajalcem je izpis kompetenc dragocena informacija, predvsem pa jim je pomembno, da znajo mladi svoje izkušnje ustrezno predstaviti in naučeno uporabljati tudi pri delu pri njih. Sistem je za vse mlade in organizacije brezplačno dostopen na belesi.si. Omogoča tudi izpis življenjepisa Europass.

Zavod tudi sicer deluje na področju kariernega spodbujanja za mlade. Zanje pripravljajo raznovrstne aktivnosti: delavnice, na katerih skozi metode mladinskega dela, ki so bolj sproščene od šolskih, odkrivajo svoje talente in vrednote ter iščejo ustrezne izobraževalne poti do poklicev, ki jih bodo nekoč opravljali. To področje zahteva vizionarski pogled, saj se delo, predvsem pa tehnologije bliskovito

pobega, ki je pripravljena prav na to temo in je pred kratkim prejela tudi mednarodno priznanje.

»Mladim želimo predvsem omogočiti okolje, kjer bodo lahko razvijali svojo osebnost tako, da bodo bolj odporni proti vsem pritiskom sodobne družbe ter zmožni konstruktivnega delovanja v prid sebi in drugim. Organizacijam nevladnega sektorja moramo ponuditi več možnosti za profesionalizacijo, ljubiteljskim društvom pa pomlajevanje in ohranjanje, saj je njihovo delovanje eno zadnjih lepil naših lokalnih skupnosti in zato zelo pomembno za kakovostno življenje nas vseh,« je prepričana Alenka Blazinšek Domenis, direktorica Zavoda Nefiks in koordinatorka Stičišča Središča.

Nives Felič, koordinatorka projektov in mladinska delavka iz Mladinskega centra Vič, katere delo je razpeto med mentorstvom mladim, koordinacijo aktivnosti, izvajanjem delavnic po vsej Sloveniji, sodelovanjem s partnerskimi organizacijami iz tujine ter načrtovanjem novih projektov, nam je povedala, kako je delovanje zavoda videti v praksi.

Kateri je bil vaš zadnji projekt v okviru Zavoda Nefiks?

Pravkar je za nami uspešno končano mednarodno prostovoljstvo dveh 19-letnih deklet, ene iz Italije in ene iz Belgije, ki sta pod mojim mentorstvom 10 mesecev opravljali prostovoljno delo pri nas, okronali pa sta ga z gala koncertom v Mladinskem centru Vič, ki je bil res dogodek na visokem nivoju.

Kakšno podporo zagotavljate mednarodnim in slovenskim prostovoljcem, ki sodelujejo z Zavodom Nefiks, in kakšen je njihov prispevek k vašim projektom?

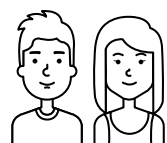
Življenja brez prostovoljcev v naši organizaciji si sploh ne znam več predstavljati! Prostovoljcem, tako domačim kot mednarodnim, omogočamo vključevanje v različne aktivnosti, kot so pisanje člankov, urejanje spletnih strani, priprava objav za družbene medije, igranje z otroki, učna pomoč, organizacija dogodkov in izvedba aktivnosti. Vsak prostovoljec je v stiku s svojim koordinatorjem in mentorjem, ki spremljata tudi njegov učni proces.

Prostovoljci lahko postanejo vsi, ki želijo narediti nekaj dobrega za druge in pridobiti nove izkušnje – starost ni ovira. Letos se je na primer zgodila ena lepa zgodba: starejša gospa je pomagala pri učenju mlajši deklici. Razlika v njunih letih je bila več kot desetkratna, a to sploh ni bila nikakršna ovira pri njunem delu in odnosu.

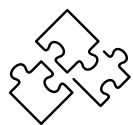
Lahko predstavite še kakšno posebno zgodbo ali primer uspeha iz vašega dela, ki najbolje ponazarja vpliv Zavoda Nefiks na življenje mladih?

V prvem letu mojega dela na Zavodu Nefiks pred pravljicnimi sedmimi leti sem spoznala dijaka z imenom Jakob. Takrat sem ga povabila k sodelovanju v naš angleški jezikovni klub, čez dve leti pa v Mladinski center Vič, kjer je postal naš prostovoljec. Njegove ideje so bile izjemne, polne ustvarjalnosti in energije, zato smo ga želeli podpreti pri njegovem delu. Na njegovo pobudo smo pripravili solidarnostni projekt New Dimension Party, katerega namen je bil organizirati zabavo za mlade brez alkohola. Kljub izzivom, ki jih je prinesla pandemija koronavirusa, je bil projekt zelo uspešen. Pridobil je celo nagrado za zelo uspešen projekt mladih. Jakob je medtem postal študent in bila sem izjemno ponosna, ko je na našo pobudo prejel naziv naj prostovoljec leta 2021.

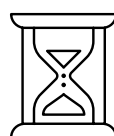
Sodelovanje pa se s tem ni končalo. Še pred tednom dni nam je Jakob pomagal pri organizaciji plesa za mlade. Njegova karierna pot se strmo vzpenja in prepričana sem, da je skozi naše sodelovanje pridobil kondicijo, da se zdaj uspešno sooča z vsemi izzivi. Z veseljem in ponosom ga spremljam, saj vem, da bo še naprej dosegal velike uspehe. Jakob in njemu podobni mladi so dokaz, kako močan vpliv lahko ima mladinski center na posameznika.

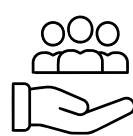
Mladinski center Vič vsak teden obiše več kot **100** mladih.

Mladinski center Vič je v petih letih pripravil več kot **25.000 ur aktivnosti** za mlade; približno toliko potrebuje drevo, da zraste.

Prostovoljci na Zavodu Nefiks so lani opravili **2400 prostovoljnih ur**.

V okviru mednarodnih aktivnosti vsako leto gostijo več kot **50 mladinskih delavcev** in drugih strokovnjakov.

Dav Pilkey: Pasji mož
Všeč mi je, ker hecajo mačka Peterčka in se pol veliko krega. Tudi jaz zdaj rečem očiju papači. :)
TIAM, 7 let

Dav Pilkey: Stripovski klub mačjega mulca
Ker je zabaven in ker se naučiš risat in delat stripe.
KHALEESI LUNA, 9 let

James Patterson: Pasji dnevnik - Vesele prasknike
Všeč mi je, ker je smešna. Kuža opisuje, kako živi v svojem kardelu s človeškimi ljubljenci.
VID, 10 let

René Goscinny in Albert Uderzo: Asterix
Prebirava Asteriksa, ker se pretepajo in je smešna knjiga.
NIKO, 4 leta, in TOMO, 5 let

Roald Dahl, Pénélope Bagieu: Čarovnice
Všeč mi je strip Čarovnice, ker je strašljivo in je napeta zgodba.
KARPO, 6 let

Terri Libenson: Biti Brianna
To je pol strip in pol knjiga. Mislim, da je zelo poučna, ker se iz nje lahko veliko naučiš o židovskih običajih.
MIJA, 9 let

Osborne Will in Mary Pope: Titanik: stvarna priloga h knjižici Zvečer na Titaniku
Ta knjiga mi je zelo všeč, ker sem iz nje izvedel veliko podatkov o potopljeni ladji Titanik.
BLAŽ, 9 let

J. K. Rowling: Harry Potter - Svetinje smrti
Rada berem Harryja Potterja, ker je zelo napeto, romantično in zabavno, aja in seveda strašljivo!
ADA, 8 let

J. K. Rowling: Harry Potter - Princ mešane krvi
Ker ko enkrat začneš, postane zanimivo in ne moreš nehat brat.
SARA, 7 let

Astrid Lindgren: Ronja, razbojniška hči
Všeč mi je, ker je veliko fantastičnega, žalostnega, ampak na koncu tudi veselega.
ŽIVA, 7 let

J. K. Rowling: Harry Potter - Dvorana skrivnosti
Rad imam knjige o Harryju Potterju. Trenutno mi je najbolj všeč dvojka.
TINE, 8 let

Miki Muster: Dogodivščine Zvitorepca, Trdonje in Lakotnika
Stripi so smešni in zanimivi.
NIK, 10 let

Moje najljubše knjige so knjige o samorogih. Katerekoli.
NACE, 7 let

Anton Polenec: Živi svet
Ker ima veliko različnih slik rastlin in živali, pa ker sem se ob njej učila brati.
SOFIA, 7 let

Astrid Lindgren: Pika Nogavička
Že odkar sem se naučila brati, zelo rada berem knjige Dese Muck. Zanimive so in duhovite. Moja najljubša knjiga pa je Pika Nogavička.
KAJA, 12 let

Miki Muster: Dogodivščine Zvitorepca, Trdonje in Lakotnika
Res so smešni in komaj čakam, kaj vse bodo ušpičili.
ANA, 10 let

David Baddiel: Agencija za starše
Všeč so mi vse knjige pisatelja Davida Baddiela. Ena od njegovih najljubših mi je Agencija za starše, ker je humorna in pustolovska.
URBAN, 11 let

J. K. Rowling: Harry Potter in ognjeni kelih
Moja najljubša knjiga je Harry Potter in ognjeni kelih - všeč mi je, ker imam rada čarovnije in je zgodba ves čas napeta.
ŽIVA, 11 let

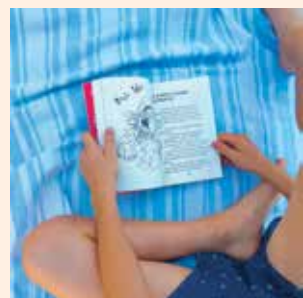

Dav Pilkey: Pasji mož
Rada mam Pasjega moža, ker so stripi in slikce. In ko je kakšna nezdoga, pride Pasji mož na pomoč.
FRANKA, 8 let

Moje najljubše knjige so Kapitan Gatnik, Pasji mož in Ariol - zato ker so zabavni.
IZA, 8 let

Joris Chamblain: Višnji dnevnik
Moja najljubša knjiga je Višnji dnevnik, ker je polna zanimivih reči, ker ima pet delov in ker ima različna čustva.
LAURA, 7 let

Cressida Cowell: Kako izuriti svojega zmaja
Rad imam nove nevarne dogodivščine.
BORJA, 10 let

Alice Oseman: Heartstopper
Všeč mi je ljubezenska zgodba, opisana v knjigi.
NARJA, 14 let

Veš, da v Ljubljani lahko počitnice preživiš na čarovniški akademiji, Divjem zahodu, vesoljski postaji, med domorodci, v džungli ali na gusarski ladji? Čisto enostavno je: v svoji enoti Mestne knjižnice Ljubljana vzemi bralni seznam in se pridruži poletavcem. Izberi si 30 počitniških dni in takrat vsak dan 30 minut časa nameni branju. Česarkoli. Lahko so to stripi, revije, knjige, karkoli požgečka tvojo domišljijo. Če imaš vsaj 13 let in ne več kot 16, pa postani najpoletavec. Preberi tri knjige po svojem izboru in najkasneje do 10. septembra zapiši, kaj meniš o njih. Vsi poletavci in najpoletavci boste na sklepni prireditvi dobili majico in se uvrstili v žreb za lepe nagrade. Več informacij o obeh pobudah najdeš na spletnih straneh poletavci.si in najpoletavci.si. Kakšno dobro idejo za branje pa lahko dobiš tudi od sovrstnikov, ki smo jih vprašali, katere knjige imajo najraje.

Na krilih domišljije

Branje na svežem zraku

Letos mineva 20 let, odkar se je pod krošnjami parka Tivoli in nato še drevoreda ob Ljubljanici pojavila majcena prenosna knjižnica, ki je povabila k počitku in branju v poletni vročini. Danes je to ena od najbolj priljubljenih znamenitosti Ljubljane in projekt, ki bogati našo skupnost. Zato smo obiskali vseh sedem enot Knjižnice pod krošnjami v mestu in pobrskali po njihovih knjižnih policah.

NINA KOŽAR

Zame ni lepšega prizora, kot so bralci, ki poleti zasedejo svoj košček mestne ulice ali parka. Res, da s(m)o ogrožena vrsta, ampak na kakšen sončen dan pokukamo iz svojih gnezd in listanje knjig prepustimo sapi, ki vsaj malo hladi vroče dni. Zatopljeni v zgodbe nas najdete na odejeh v senci gostih tivolskih krošenj, na klopeh ob promenadah in igriščih, kjer se ne pustimo motiti mestnemu živžavu, ali pa za mizo kakšnega lokala, kjer z zelo dolgimi kavami ali počasnim srkanjem ledeno mrzlih napitkov paramo živce natakarnem, ki morajo hitro obračati goste in denar.

Branje na javnem prostoru je ekshibicionizem. Z njim lahko okoli sebe postavimo ograjo, na kateri piše »Ne moti me, zatopljena sem v knjigo!«, ali pa izobesimo zastavo z znakom »Kje ste, sorodne duše?«. Eno ali drugo lahko prakticiramo v Knjižnici pod krošnjami, bralnih oazah, ki so

se iz Ljubljane razširile po različnih koncih in krajih Slovenije. Ideja zanje se je leta 2004 porodila Tini Popovič, direktorici zavoda Divja misel, ki skupaj z nevladnimi organizacijami, javnimi zavodi, občinami, založbami in številnimi prostovoljci vsako poletje poskrbi, da znova oživijo. Njihov namen je bil spodbujanje branja na javnih prostorih, s čimer so ponudile zatočišče še zadnjim dinozavrom, ki prakticiramo to dejavnost, hkrati pa zanetile upanje, da morda s tem še koga spodbudimo, da prisede in odpre knjigo.

Do ene od teh knjižnic me pospremi Nina Permut, ki jo najdem v Galeriji ŠKUC na Starem trgu 21. Vhod na notranje dvorišče stoletnih hiš je začasno zaprt zaradi razstave *Ausstellung! Laidach Kunst 1980–1984*, zato se do njega odpraviva po dolgem ozkem zunanjem hodniku, kjer sta si med balami sena zaslužen trenutek počitka privoščili kuharici iz sosednje restavracije. Majhen in prijetno

hladen atrij v središču starega dela mesta se zdi svetlobna leta daleč od glavnih turističnih poti. Vse je tukaj, značilni zaboji, ki so lahko knjižne police ali pa gajbice za prenašanje knjig, rdeč platnen ležalnik, nekaj rdečih blazin z velikimi tiskanimi črkami za udobje bralcev, ki ob vznemirljivih zgodbah težko sedimo pri miru, in seveda knjige. Te Knjižnici pod krošnjami že vsa leta prijazno darujejo skoraj vse slovenske založbe. Na enem od zidov visi stara kletka za ptiča z odprtimi vratci. Zgodba s srečnim koncem. Atrij je odprt v nebo, zato je nad nama razpeta streha, ki knjižnico brani pred vremenom. Na poten poletni dan, ko je prevzela vlogo senčila, pomislil, kako prijetno bi bilo tukaj brati ob škrabljanju dežja.

Blizu ŠKUC-eve knjižnice se za bralce, ki se želijo malce umakniti iz ljubljanskega čebelnjaka in v miru prebrati nekaj poglavij, skriva še ena. Pot do nje je kratka, mi je pa vzela kar veliko časa, ki je bil zelo dobro

NI ŠE KONEC.
OBRNITE STRAN! ↩

**NAMEN KNJIŽNIC
POD KROŠNJAMI JE
SPODBUJANJE BRANJA
NA JAVNIH PROSTORIH.**

porabljen. Priložnost sem namreč izkoristila za ogled hiše našega največjega arhitekta Jožeta Plečnika na Karunovi ulici 4. Žal sem spremstvo po njegovih bivalnih prostorih že zamudila, a sem pod nastreškom, ki ob desni strani hiše vodi na vrt, pokukala skozi zastekljen vhod. Kdaj drugič se vidiva, zdaj pa pod krošnjo mogočnega oreha na vrtu pobrskam po knjigah in se ugnezdim v enega od ležalnikov. Družbo mi dela mogočen Plečnikov čebelnjak z modrimi in rumenimi panji. Poleg nekaj priljubljenih uspešnic in knjig za otroke imajo v tej knjižnici posebno mesto knjige o umetnosti, največkrat o arhitekturi. Med listanjem po monografiji fotografa Janeta Štravs, ki je skrbno beležil ljubljansko kulturno in modno sceno osemdesetih in devetdesetih let, mi pogled pobegne čez ograjo. Včasih je tukaj ni bilo, da sta se Plečnik in trnovski župnik

Fran Saleški Finžgar lahko neovirano srečevala in pogovarjala o velikih in malih rečeh tistega časa. Kdo ve, morda pa tudi o knjigah, ki sta jih brala in pisala. Ura me je tokrat mimo zeliščne grede pregnala nazaj na ulico. V enem od lokolov na Eipprovi si naročim hladno bezgov

sirup in limonov sladoleđ ter preberem nekaj strani Ljubljene, romana ameriške pisateljice Toni Morrison. Za sosednjo mizo družina praznuje rojstni dan. Nekaj časa strmijo vame, nato pa mama očetu skoraj neslišno šepne: »Lej jo, bere.«

Na trnovski plaži je v senci mladih vrb, ki so se v nekaj letih razrastle v prave lepote z bujnimi frizurami, situacija povsem

LJUBLJANČANI IN TURISTI RADI PRIDEJO ZA NEKAJ ČASA UŽIVAT V SENCI Z BRANJEM ALI BREZ NJEGA.

drugačna. Tukaj se je pred 20 leti zgodba Knjižnice pod krošnjami pravzaprav začela in še danes je to ena najbolj priljubljenih točk, kamor Ljubljančani in turisti radi pridejo za nekaj časa uživat v senci z branjem ali brez njega. Ko si končno izberem eno od knjig, prisedem k sedmim bralcem,

ki so zatopljeni vsak v svojo zgodbo, in dve ma dekletoma, ki si potihoma, a živahno delita bralska priporočila. Za mano pride še mlada družina. Očka iz zaboja vzame pisano slikanico in jo malce stran, da ne bi motil, prebira skupaj s svojim malčkom. Kulturni znanstvenofantastični roman Solaris poljskega pisatelja Stanisława Lema me s prvima poglavjema posrka vase, potem pa mimo pripelje ladjica in preusmeri mojo pozornost. Ste opazili, da so stopnice trnovskega nabrežja pravzaprav podaljšani valovi, ki jih rečne ladjice puščajo za sabo, ko hitijo v obe smeri?

Če bi nekako našli način, kako prepluti Plečnikove zapornice, bi s tokom reke prišli do še ene dobro obiskane enote Knjižnice pod krošnjami. Ta je že četrto leto v parku Muste pri Balinarskem športnem društvu Fužine na Brodarjevem trgu 10. Zanj skrbi tudi prostovoljec Anže Toni, ki pri projektu sodeluje že 11 let. »Nekateri pridejo prebrat samo poglavje ali dve, imamo pa tudi obiskovalce, ki pridejo večkrat in preberejo celo knjigo,« mi pove med urejanjem zelenice okoli knjižnice. »Največ je

družin z otroki.« Ti se ob Ljubljani igrajo s spuščanjem ptičjih peres v vodo. Moja otroka se jim takoj pridružita in kmalu imata nekaj novih prijateljev. Eden od očkov z enim očesom budno spremlja živžav ob vodi, z drugim pa je zatopljen v napet roman. Družbo mu dela gospa s psičkom, ki mirno počiva ob njenih nogah, medtem ko ona bere. Večina enot Knjižnice pod krošnjami ima v zabojih nekaj literarnih zvrsti, ki so skupne vsem. To so Zgodbe, kjer druga ob drugi stojijo uspešnice in klasike. Druga je Verzi. Uganili ste, tukaj najdete poezijo. Žbam! je zbirka stripov in risoromanov. S tablico Mali so označene knjige za radovedne otroške glave, Turist trap so potopisi in knjige v tujih jezikih. V parku Muste pa imajo še dobro zastopano kategorijo avtorjev z območja nekdanje Jugoslavije, v kateri je seveda tudi pisatelj iz soseske Goran Vojnovič. Njegovi štirje romani so med bralci iz okoliških fužinskih blokov zelo priljubljeni.

Specializirana je tudi Knjižnica pod krošnjami na vrtu Muslimanskega kulturnega centra na Džamijski ulici 10 v Ljubljani. Tam srečam Vildano Pempe-rovic, študentko arhitekture, ki mi razkaže

knjižne zaboječke. Poleg knjig poezije in uspešnic je tu še zaboječek s knjigami o različnih svetovnih religijah in mitologijah, pa zbirka knjig o zgodovini in družbenem ustroju Bosne in Hercegovine, nekaj knjig pa je namenjenih tudi tujim obiskovalcem. Med branjem lahko skočite na malico ali pravo bosansko kavo v restavracijo Behar, ki je na dnu terasastega vrta. V njem so tisti dan navdih našli študenti prava, ki so med cvetličnimi grmi ponavljali snov za zadnje izpite pred počitnicami.

Na šolo pa ni bilo več treba misliti malčkom, ki so gomazeli po parku Kodeljevo v senci gostih krošenj visokih dreves. Naj bo to naša skrivnost, ampak to je najprijetnejše hladno otroško igrišče v poletni vročini. Poleg kave in osvežilnih napitkov, ki jih strežejo v grajskem bistroju, imamo starši tukaj tudi odlično pregled na dogajanjem, zato lahko v miru preberemo nekaj poglavij dobre knjige. Nič hudega, če je nimate s sabo, v kotu igrišča je Knjižnica pod krošnjami. Pod starim kostanjem se je skozi klepet bolje spoznaval mlad par, pod mladim javorom pa se je nekaj fantičev zbralo ob knjigi o živalih. Katera je močnejša, so se prepirali,

S TABLICO MALI SO OZNAČENE KNJIGE ZA RADOVEDNE OTROŠKE GLAVE.

jaz pa sem medtem listala po knjigi vtisov, v katero so pisali bralci z vsega sveta. »Zelo smo uživali v tej neverjetno kreativni ideji,« so zapisali »prijatelji iz Nizozemske«. »Lep pozdrav iz Bejruta! O vas smo brali, še preden smo prišli v Ljubljano,« je napisala Rania Zaghir. »Čudovita ideja. Tako preprosta, a tako lepa,« je dodala Hannah iz Rugbyja v Angliji.

Preostala mi je samo še Knjižnica pod krošnjami v parku Tabor ob dvorani Športnega društva Tabor na Taboru 13. Tam se lahko utaborite bralci, ki imate raje kot živžav mir in tišino. Za to enoto skrbijo prostovoljci, med njimi je tudi simpatična Magdalena Radovanović, ki vam bo pomagala izbrati kakšno fino knjigo, potem pa vas bo pustila, da globoko zaplavate vanjo. Tako kot sva to storili s še eno mamico, medtem ko so se najini otroci lovili po igrišču in zvirali po ograji. Dokler mesta ni pokrtil večer in smo se vsi odpravili domov.

Nepremagljiva folklorna skupina Tine Rožanc

Uganete, kaj imajo skupnega igralec Jernej Kuntner, igralka Nataša Tič Ralijan, glasbenik in humorist Jure Karas ter radijska voditeljja Gregor Budal in Marjan Kralj? Prav vsi so se folklorno udeleževali (Kralj je bil celo plesni učitelj) pri folklorni skupini Železničarskega kulturno-umetniškega društva Tine Rožanc, ki letos praznuje 75-letnico delovanja.

SONJA JAVORNIK

Folklorna skupina Tine Rožanc je ena najstarejših in največjih folklornih skupin v Sloveniji. Že leta 1911 so slovenski železničarji začeli s samostojnim kulturnim delovanjem v Trstu, po razpadu Avstro-Ogrske pa so se preselili v Ljubljano. Pod okriljem njihovega društva so delovali godbeni, orkestralni, pevski in dramski odsek, folklorna skupina pa je bila ustanovljena leta 1949. Po osamosvojitvi leta 1991 se je repertoar omejil na slovensko ljudsko izročilo. V letu 1994 je začela delovati veteranska sekcija skupine, leta 1996 pa še otroška.

Čeprav skupina deluje že dolgo, je še danes na vrhuncu. Na nedavnem državnem tekmovanju folklornih skupin je osvojila kar tri prva mesta – po izboru strokovne žirije in gledalcev, pa še za glasbeni izbor. Zato ne preseneča,

ROŽANCI SE LAHKO POHVALIJO TUDI Z IZREDNO DOBRIMI PROSTORI ZA VAJE IN DRUŽENJE.

da se v Rožancu počutijo nepremagljive. »Redko se zgodi, da ena skupina na državnem tekmovanju pobere več kot eno nagrado, ker je konkurenca res močna. V finale se uvrsti osem od približno 150 skupin, ki so odlično pripravljene. Letos smo še bolj zavzeto vadili, pilili podrobnosti in trenirali vso sezono, tako da tri dosežena prva mesta morda niso le slučaj. Lani smo osvojili prvo mesto po izboru publike, tako da je bila želja skupine po nagradi strokovne žirije v letošnji sezoni res velika. Menimo, da je ta želja tisto, kar je na koncu odločilno vplivalo na naš uspeh,« pravi umetniški vodja skupine Gašper Toman.

NA NEDAVNEM DRŽAVNEM TEKMOVANJU FOLKLORNIH SKUPIN SO ROŽANCI OSVOJILI KAR TRI PRVA MESTA.

Pri Rožancu vsako poletje naredijo načrt za naslednjo sezono – izberejo tematike, ki jih zanimajo, in jih povežejo s koreografijami. Te potem vadijo vse leto. Med temi koreografijami pa spet izberejo tiste, ki jih bodo izvajali na nastopih, letnem koncertu in tradicionalnem Maroltovem srečanju. »Tako smo drugo leto zapored z umetniško ekipo, ki jo v skupini neuradno imenujemo F3 – sestavljajo jo Nina Mažgon Mueller, Nejc Panjan in Gašper Toman – poleti izbrali več različnih tematik in med temi izluščili tri najbolj zanimive. Septembra smo se odločili za temo slovenske mitologije, okoli katere smo oblikovali zgodbo letnega koncerta.« Letošnja predstava, s katero so obeležili 75. jubilej, je imela naslov Drevo življenja, saj je njena rdeča nit starodavno drevo, ki predstavlja domovanje bogov. Dokončno zgodbo, prikazano v začetku junija na odru Gallusove dvorane Cankarjevega doma, so napisali člani skupine Lea Onufrija Volk, Enej Mlinarič in Tjaša Kovačič.

Pri Rožancu priznavajo, da je bilo zanimanje za folklorno dejavnost v preteklosti veliko večje. »Starejši rožanci nam vedno z veseljem pripovedujejo, kako so bili v svojih časih izbrani na avdiciji med več kot 200 plesalci. To je zdaj nepredstavljivo. Skozi čas in leta je ta številka počasi upadala, saj je upadalo tudi zanimanje za folkloro. V preteklih sezonah smo se vsako leto borili z vpisi in privabili okoli 10 članov na sezono, med katerimi jih je v skupini ostalo nekaj manj. Skozi vsakoletni vpis se trudimo približati folklorno dejavnost predvsem mladim, saj opažamo, da si ljudje o njej dostikrat ustvarijo napačna mnenja ali preprosto ne vedo,

za kaj gre. No, zadnja sezona pa je za nas nekaj posebnega tudi na tem področju, saj smo v začetno brucovsko skupino privabili skoraj 30 novih članov. Upamo, da se trend popularnosti folklorne obrne, saj si želimo, da bi takšna številnost ob vpisu spet postala pravilo in bi ne ostala izjema,« pravi Toman.

Pod okriljem ŽKUD Tine Rožanc poleg folklorne sekcije, ki jo sestavljajo otroška skupina, začetna skupina, članska skupina in veteranska skupina, delujejo še Klapa Lavanda, trio Rožančevi fantjiči, likovna sekcija, vokalno-instrumentalna skupina Katanija in pevski zbor. Rožanci se lahko pohvalijo tudi z izredno dobrimi prostori za vaje in druženje, saj so prenovljeni vsi prostori na Parmovi ulici 35, ki obsegajo plesno dvorano, garderobe, pevsko sobo, glasbeno sobo in v družabno sobo prenovljen vagon, v katerem se družijo pred vajami in po njih.

ŽKUD Tine Rožanc pa ima tudi veliko nastopov. »Vseh ponujenih priložnosti niti ne moremo sprejeti, kajti vsi, plesalci in glasbeniki, delujemo na prostovoljni bazi, tako da nam poleg šole, študija in službe včasih preprosto zmanjka časa. Se pa vselej potrudimo, saj nas nastopanje in ples močno veseli. V lanski sezoni smo imeli več kot 40 nastopov, letos pa bo številka podobna. Vsako leto se udeležimo tudi gostovanj v tujini, kjer ponosno predstavljamo slovensko ljudsko izročilo. Tako smo v zadnjih letih obiskali Poljsko, Nizozemsko, dvakrat Češko, Portugalsko, Mehiko, Ciper in druge države,« nam je za konec še zaupal Gašper Toman.

Bi tudi vi želeli v prostem času početi nekaj zanimivega, ustvarjalnega, zabavnega? Potem pišite ŽKUD Tine Rožanc na e-naslov info@rozanc.si ali jih poiščite na družbenih omrežjih, da vam bodo poslali informacije o naslednji avdiciji. Ob vpisu novi člani preživijo celotno sezono v začetni skupini, kjer se učijo osnov različnih plesov in izbranih koreografij. Dozdajšnji člani so se v folklorni skupini imeli izvrstno in so si našli kup novih prijateljev, zato lepo vabljeni.

Naj jazz pritegne mlade

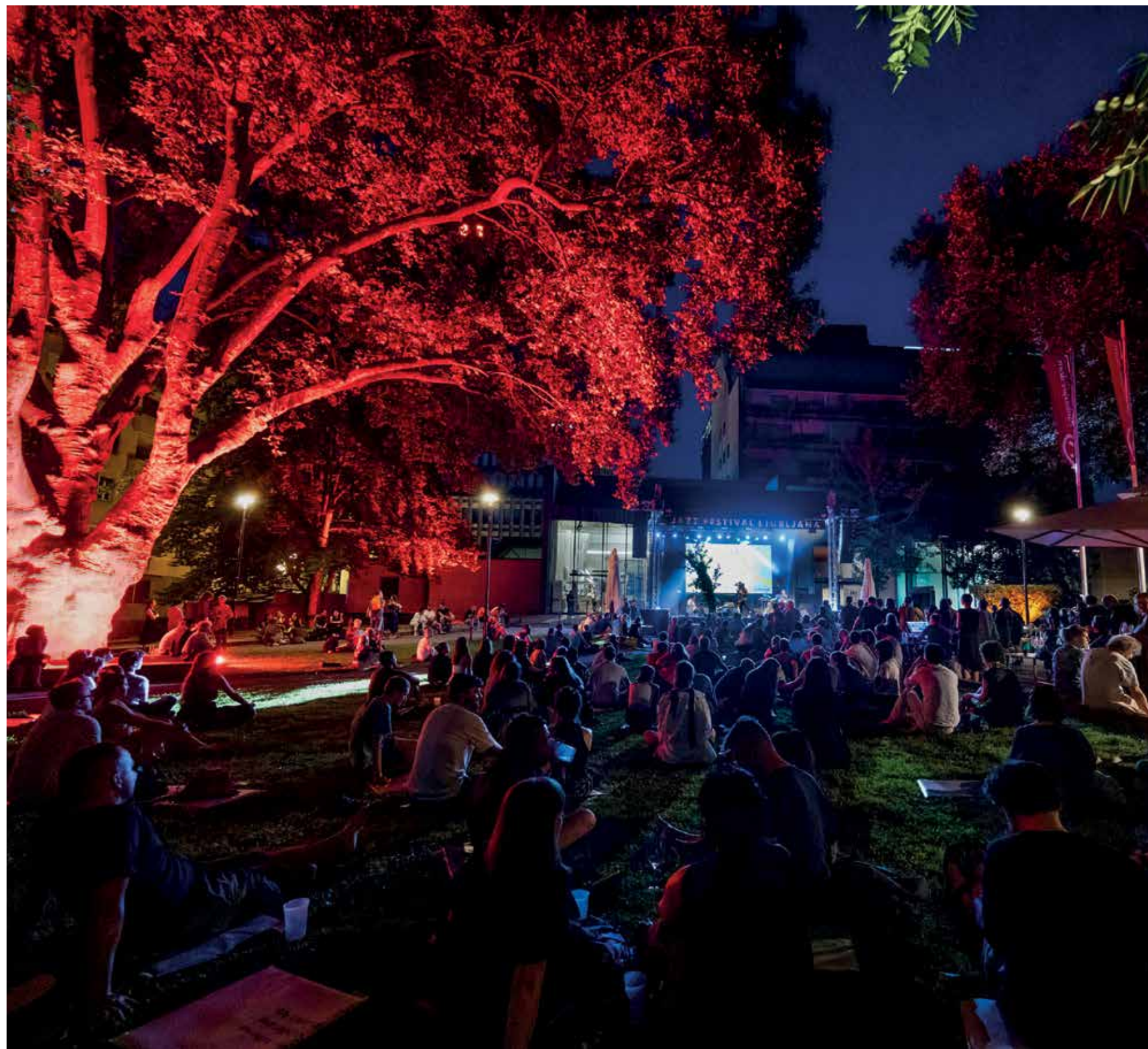
ROBERT REBOLJ

Na Jazz festival Ljubljana smo lahko upravičeno ponosni, saj ima v Evropi najdaljšo neprekinjeno tradicijo, letošnja izvedba je že 65. po vrsti. Zato ni čudno, da je prepoznaven in spoštovan tudi v tujini. Vedno ponuja pester pregled svetovnega dogajanja, na njem so nastopila največja imena jazz, od Milesa Davisa, Ornetta Colemana in Pata Methenyja do Tita Puenteja, Gilberta Gila in Johna Zorna.

Zvezdi letošnjega festivala bosta kitarist John Scofield in basist Dave Holland. Legendi bosta v intimen dialog stopili v četrtek, 13. julija, v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma na Prešernovi cesti 10. Festival se bo sicer začel v sredo, 10. julija, v Križankah, na njem pa bodo nastopili še trobentač Chief Adjuah, flautist in saksofonist iz generacije velikanov Charles Lloyd, iz Brazila prihaja pianist Amaro Freitas, James Brandon Lewis, trenutno najbolj vroč saksofonist na sceni, pa bo s tolkalistom Kahilom El'Zabarjem praznoval 50-letnico zasedbe Ethnic Heritage Ensemble. Skandinavski jazz bosta zastopala švedski trobentač Goran Kajfeš in finska kontrabasistka Kaisa's Machine, v čudovitem parku pred Cankarjevim domom pa bodo nov album predstavili še domači Artbeaters z dolgoletnim vodjo, violinistom Petrom Ugrinom na čelu. Pianistka in skladateljica Mojca Zupančič bo poveljevala 14-članskemu mednarodnemu Tututu Orchestra. Pod starim drevsom se bodo vrstili tudi mladi perspektivni glasbeniki, umetnik v rezidenci bo kontrabasist Gašper Livk.

Dolgoletnega vodjo Bogdana Benigarja je letos zamenjala nova selektorica Tina Lešničar, nekdanja novinarka Dela, velika poznavalka jazz in kulturna producentka. Pred svojim prvim velikim izzivom je povedala, da se »letošnji program poklanja koreninam tradicije in hkrati pozdravlja izrazito sodobne izraze. Ljubljansko občinstvo je pregovorno zelo čuječe, publika je poznavalska. Ker nismo velemesto, je krog poslušalcev manjši, zato pa zahteven. Festivalom povsod po svetu, ki sem jih še kot novinarka obiskovala zadnja desetletja, je skupen izziv, kako svoje občinstvo pomladiti.« Tina se je pravkar vrnila iz New Yorka, kjer je preživela večino junija, in tam je jazzovska publika v povprečju starejša od 35 let. Na profiliranih festivalih dosega celo okoli 60 let. »Ljubljanski festival je v zadnjih letih v tem pogledu izjema, saj pritegne tudi mlajše občinstvo. Pri tem nameravam s soselektorjem Borjo Močnikom vztrajati še naprej in ustvarjati program tako, da bo jazz – ki je še kako vitalen in aktualen – privlačen tudi mladim,« ima jasno zastavljeno strategijo za naprej.

Festival je za prestolnico pomemben iz več razlogov. Kulturna obogatitev spodbuja glasbeno ustvarjalnost in je tudi turistično privlačna, kar povečuje prepoznavnost Ljubljane ter mestu prinaša konkretne finančne koristi. Združuje tudi domačine, saj skupaj uživajo v glasbi, glasbene delavnice in predavanja, ki so del festivala, pa so priložnosti za mlade glasbenike, da se učijo od uveljavljenih umetnikov. Letošnji sobotni dopoldanski koncert bosta vodila Boštjan Gombač in Igor Leonardi, ki bosta otrokom s svojim arzenalom eksotičnih glasbil približala improvizacijo. Jazz festival Ljubljana ni le glasbeni dogodek, temveč je pomemben element v kulturnem, družbenem in gospodarskem življenju mesta.

NA GRADU BODO SIJALE FILMSKE ZVEZDE

Odlične filme je škoda gledati na majhnih zaslonih elektronskih naprav. Zares zaživijo šele na velikem platnu pred številnimi gledalci, ki se smeji, jočejo in diha z liki v napetih in zabavnih filmskih zgodbah. Če je platno pod milim nebom, pa je to doživetje še veliko polnejše, zato se na Ljubljanski grad spet vrača letni kino Film pod zvezdami. Tam si boste do 3. avgusta lahko ogledali številne premiere, predpremiere in uspešnice po izboru ekipe Kinodvora. Prvi bo 11. julija predvajan film Jesensko listje finskega režiserja Akija Kaurismäkija, sledili pa mu bodo filmi Nesrečna bitja, Interesno območje, Anatomija padca, Bartonova akademija in drugi. Vstopnice za predstave lahko kupite na spletni strani ljublanskigrad.si. Da bo večer še lepši, se na ogled filma podajte peš po eni od stezic, ki vodijo na grad.

Glej ga, Součka, in njegovo knjigo

Častni meščan Ljubljane Jurij Souček nam je poleg bogate gledališke, radijske, televizijske in filmske dediščine zapustil tudi knjigo spominov, v kateri doživeto opisuje svoje življenje in navdihujočo ustvarjalno pot, pa tudi dogodivščine in ljudi, ki jih je srečal na njej. V avtobiografiji Glej ga, Součka! ima posebno vlogo prav Ljubljana s SNG Dramo, Radiem in Televizijo Slovenija ter Kodeljevim, kjer je odraščal velikan našega gledališča in človek, ki je živel res polno in slikovito življenje. Knjigo, ki je izšla pri založbi Beletrina, najdete v vseh dobro založenih mestnih knjigarnah ali pa jo naročite na spletni strani beletrina.si.

Več kot razstava

Razstava ob 20-letnici ženskega oblikovalskega kolektiva Oloop ni le razstava. Res si na njej lahko ogledate številne izdelke in kreativne procese, ki so jih Tjaša Bavcon, Katja Burger Kovič in Jasmina Ferček ustvarile pri različnih družbeno angažiranih projektih, ki so spodbujali opolnomočenje sodelujočih. Obenem pa si ustvarjalke želijo to priložnost izkoristiti tudi kot skupni poletni prostor srečevanj, izmenjav, sodelovalnega ustvarjanja, refleksije in učenja, zato so pripravile bogat program z izkustvenimi delavnicami, vodstvi, predavanji in javnimi pogovori. Vabljeni k druženju, več informacij o programu pa najdete na spletni strani center-rog.si.

NAJBOLJŠE IZ BEŽIGRADA

Popolna glasbena spremljava za ležerno poletje, v katerem si lahko vzamete čas za sladko brezdelje, stare prijatelje in pozibavanje v bokih, je novi album Ljubezen osvobaja najšarmantnejšega bežigradskega fotra Mihe Guština – Guštija. Na naših predvajalnikih se poleg drugih melodičnih pesmi vrtijo Nova romantika, Nehati ne nehati, Nova dvajseta, Mali svet iz TV-serije Naša mala klinika in najnovejši komad, ki nosi enako ime kot album. Poiščite jih na digitalnih glasbenih platformah, 19. septembra pa se vidimo v Križankah, kjer se bodo Guštiju na odru pridružili njegovi glasbeni prijatelji, ki so ga tako ali drugače spremljali na njegovi 40-letni glasbeni poti. Vstopnice dobite na prodajnih mestih Eventim in spletni strani eventim.si.

Od nekdanj lepo urejeni

Po modni navdih se odpravite v prijetno hlajen Mestni muzej Ljubljana na Gosposki ulici 15, kjer bo do februarja 2025 na ogled razstava Od korzeta do žaketa, Olačilni videz Ljubljancanov, 1850–1950. Na njej si boste lahko ogledali čudovita oblačila ljubljanskih meščank in meščanov, ki pripovedujejo tudi zgodbe o življenju v tem obdobju in mojstrskih delavnicah, kjer so spretni rokodelci iz blaga ustvarjali prave umetnine.

Razstavljeni so vrhna oblačila, spodnje perilo, pokrivala, obuvala, rokavice in drugi dodatki iz muzejske zbirke, ki šteje okoli 4500 enot. Sodobne trende pa zastopajo kreacije mladih modnih ustvarjalcev Fakultete za dizajn ter Srednje šole za oblikovanje in fotografijo.

Poklon velikanu slovenskega filma

Kultnemu režiserju, direktorju fotografije, montažerju, pedagogu in enemu najvidnejših predstavnikov jugoslovanskega črnega vala je posvečena razstava Karpo Godina – filmski imaginarij, ki si jo lahko do konca leta ogledate v razstavnem prostoru Slovenske kinoteke na Miklošičevi cesti 28. S svojo kamero in fotoaparatom še danes opazuje presežno v vsakdanjem, nasprotja v družbenem ustroju, neopazno lepoto in majhne, a pomembne zgodbe sočloveka. Njegovi celovečerni filmi Splav meduze, Rdeči boogie ali Kaj ti je deklica in Umetni raj pa so pomemben del naše filmske in kulturne krajine.

K žabarjem na žabje krake

Kako že gre tista, ki jo prepeva Andrej Šifrer? »Vse manj je dobrih gostiln, vse manj je dobrih ljudi ...« O dobrih ljudeh kdaj drugič, tokrat pa o oni izmed dobrih gostiln. Najbrž so zelo redki Ljubljančani, ki še niso obiskali ali vsaj slišali za gostilno Pri Žabarju na Viški cesti 50.

MIČA VIPOTNIK

Da so specialiteta gostilne Pri Žabarju žabji kraki, najbrž ni presenečenje; pripravijo jih ocvrte ali na žaru s česnom in peteršiljem oziroma tržaško omako. Slastno, bomo rekli, sploh ocvrti. Struktura mesa in tudi okus morda spominjata na piščančje meso, čeprav se zdi malo bolj sladkasto. Mnogi tako prihajajo prav zaradi žabjih krakov, ki jih je res treba pokusiti, a postrežejo še marsikaj drugega.

V krušni peči pečejo krače, na voljo so telečja jetra, obare, kuhana govedina, ribe in sploh vse, kar sodi v tradicionalno slovensko kuhinjo. Pivoljubcem ponujajo kar 40 vrst piva. Del gostilne je slaščičarna z domačimi sladlicami in posebnim Žabarjevim sladoledom. Tam Ljubljančani radi popijejo kavo in se posladkajo. Pri Žabarju lahko tudi prespite. V osmih lepo opremljenih sobah je prostora za 15 oseb.

»Tradicionalnih gostiln v Ljubljani je vse manj,« potarna Rok Robežnik. Prestolnico vse bolj prepravljajo lokali s hitro prehrano, ki tudi cenovno ustrezajo hitremu ritmu mladih in uslužbencev. Vsem se nenehno mudi. Pred kratkim so nov lokal te vrste odprli v bližini stare gostilne, o kateri pišemo. Ob odprtju je bila nepopisna gneča.

Tri stoletja, dve svetovni vojni, ena družina

Začetnika gostilne Žabar sta bila Uršula in Janez Robežnik, šivilja iz Zgornje Šiške in trgovec z žitom iz Šentvida. Konec 19. stoletja sta najprej najemala, nato pa odkupila domačijo pri Mesesnelovem mlinu na Viču, kjer sta se ukvarjala tudi s pripravo in strežbo hrane in pijače. Okoliški prebivalci so bili kmetje in furmani. Na prelomu 19. stoletja pa se je poklicna struktura spremenila, furmanske gostilne so postale bolj meščanske. V tedanji družbi so imele pomembno vlogo, saj se je v njih govorilo slovenski jezik. K Žabarju so meščani prihajali predvsem med vikendi, saj je bil to lep izlet s kočijo ali peš. Poleg žab so jim stregli s piško v ajmohtu, telečjim šniclom s smetano, fižolom v reštanju in drugim dobrotami. Veliko jih je na jedilniku še danes. Po drugi svetovni vojni je bila gostilna nacionalizirana, v sklopu zadruga je delovala skupaj z gostilnami Čad, Kristina in Mirje. Po letu 1991 pa se je spet razvijala in razširila svojo dejavnost s slaščičarno in prenočišči. Z veliko gosti se dobro poznajo, saj jih obiskuje tudi po več generacij iste družine, redno pa prihajajo tudi gasilci ter člani Društva ljubiteljev kaktusov in modelarji. Najbolj zaželena je kotna miza, ki ji pravijo zapeč, saj je od nje dober pregled nad vso gostilno.

Sogovornik Rok Robežnik, ki je pred več kot desetimi leti prevzel gostilno od očeta Milana in matere Ivane, je že četrta generacija rodbine, ki vodi gostišče, saj je Žabar v njihovi lasti že več kot 130 let. Mimogrede, njegova stara mama Vera Robežnik je neverjetno spominjala na Jovanko Broz. Starejši Ljubljančanke in Ljubljančani se je še zgovotovo spominjajo. Imela je spominske knjige, kamor so obiskovalci vpisovali svoje vtise, pohvale in graje – če je sploh bila kakšna graja. Med stalnimi gosti so bili tudi ugledni akademski slikarji France Mihelič, France Slana, Maksim Gaspari in Ivan Vavpotič. Ti so ji za spomin tudi kaj narisali. Robežnik te dragocene zapise in risbe skrbno hrani.

V gostilni in na vrtu lahko naenkrat sprejmejo 40 gostov, če bi jih bilo več, jih ne bi mogli ustrezno postreči, pravi. Največ obiska je ob sredah in petkih. Gostilno redno obiskujejo skupine znancev in prijateljev. Ena takih je ekipa starejših Mariborčanov, ki so v Ljubljani študirali in ostali v prestolnici – ti se tukaj že več kot 30 let dobivajo vsako sredo ob 18. uri. V gostilni jim pravijo Štajerci. Ob kozarčku se vsakič razvije politična debata.

Nekoč se je Ljubljansko barje razprostiralo skoraj do zemljišča, kjer stoji gostilna Pri Žabarju. Močvirje je bilo kot nalašč za žabe

in domačini so jih začeli loviti, pa tudi okušati. Največkrat so žabe lovili otroci in jih nosili tudi v gostilno. Kuharice so začele žabje pripravljati za goste in odtod ime Pri Žabarju. V drugi polovici 19. stoletja so zagnali gradnjo južne železnice Dunaj-Trst, močvirnata tla so se sušila in oddaljevala. Z južno ljubljansko obvoznico pa so se povsem oddaljila. Danes žab na Ljubljanskem barju skorajda ni več. Zato jih zdaj uvažajo z žabjih farm v Aziji.

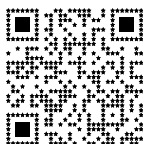
KULINARIČNO DOŽIVETJE

DOBIMO SE NA PLAC'

Doživite osrednjo ljubljansko tržnico kot nikoli doslej!

Začutite utrip srca mesta in se sprehodite po vseh slovenskih regijah skozi sedem kulinarčnih postaj, kjer boste pri zbranih ponudnikih pokušali sveže, lokalne pridelke, izdelke in jedi. Spoznajte številne zanimive zgodbe iz zakulisja tržnice, ki so nepogrešljiv del identitete in ponosa Ljubljane.

Odkrijte še druga kulinarčna doživetja na visitljubljana.com.

Ljubljana

 Suzan Gabrijan

ŽIVAHNA. ŽIVA. #VISITLJUBLJANA

Mestna občina
Ljubljana

gourmmmet
LJUBLJANA